

Evaluatie College van Toezicht Auteursrechten

2018 - 2023

Evaluatie College van Toezicht Auteursrechten

2018 - 2023

Lara Janssen

Bob de Baaij

Maarten Noordink

DATUM 24-10-2024

VERSIE Eindrapport

Inhoudsopgave

1.	Inleiding	4	4.	Conclusies en aanbevelingen	42
1.1	Aanleiding	4	4.1	Selectiviteit	42
1.2	Doelstelling en afbakening	4	4.2	Slagvaardigheid	44
1.3	Onderzoeksaanpak	4	4.3	Onafhankelijkheid	45
1.4	Leeswijzer	5	4.4	Transparantie en professionaliteit	45
2.	Het CvTA	7	4.5	Samenwerkend	46
2.1	Wettelijke taken	7	4.6	Aanbevelingen	46
2.2	Strategie	11		Bijlage I – 6 principes van goed toezicht	49
2.3	Organisatie	12		Bijlage II – Documenten	50
2.4	Financiën	14		Bijlage III – Online survey	52
3.	Invulling van het toezicht	16		Bijlage IV – Gesprekspartners	54
3.1	Selectiviteit	16			
3.2	Slagvaardigheid	22			
3.3	Onafhankelijkheid	30			
3.4	Transparantie en professionaliteit	33			
3.5	Samenwerkend	38			

1. Inleiding

1. Inleiding

1.1 Aanleiding

Het College van Toezicht Auteursrechten (hierna: CvTA) is een zelfstandig bestuursorgaan (hierna: zbo). De Kaderwet zelfstandige bestuursorganen schrijft voor dat het beoordelen van het functioneren van een zbo eens in de vijf jaar plaatsvindt.¹ Het ministerie van Justitie en Veiligheid (hierna: JenV) is opdrachtgever van deze evaluatie. De evaluatie heeft betrekking op de periode 2018 – 2023. Dit is de eerste zbo-evaluatie van het CvTA sinds zijn oprichting in 2003.

1.2 Doelstelling en afbakening

Het doel van de evaluatie is het verkrijgen van inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het CvTA. Doeltreffendheid gaat over de vraag of met de taakuitvoering door het CvTA de gewenste resultaten en effecten zijn bereikt. Doelmatigheid gaat over of de resultaten en effecten met de inzet van zo min mogelijk middelen zijn gerealiseerd.

Voor het beoordelen van de doeltreffendheid en doelmatigheid van het CvTA is gebruik gemaakt van de zes principes van goed toezicht uit de toezichtvisie ‘Minder last, meer effect; Zes principes van goed toezicht’.² Dit is een Rijksbrede toezichtvisie die door het ministerie van Binnenlandse

Zaken en Koninkrijksrelaties is opgesteld.³ Deze toezichtvisie dient binnen de overheid als basis voor de vormgeving van de relatie tussen het ministerie en een toezichthouder.

Tijdens de evaluatie zijn deze zes principes als kapstok gebruikt, bijvoorbeeld bij het opstellen van een online survey of ter voorbereiding op interviews. Het rapport behandelt niet elk principe volledig, maar op de belangrijkste bevindingen die in de evaluatie naar voren zijn gekomen. Een korte toelichting op de zes principes is te vinden in bijlage I.

1.3 Onderzoeksaanpak

In het onderzoek is gebruik gemaakt van een combinatie van onderzoeksmethoden:

- **Documentstudie.** We bestudeerden een groot aantal documenten die informatie bevatten over de doelen, middelen, activiteiten en het functioneren van het CvTA. Hierbij is gebruik gemaakt van openbare documenten (zoals onderzoeken, jaarverslagen, jaarrekeningen), documenten van het ministerie van JenV (zoals het relatiestatuuut) en interne documenten van het CvTA. Zie bijlage II voor een compleet overzicht van documenten.

¹ Kaderwet zelfstandige bestuursorganen. artikel 39, lid 2.

² Selectief, slagvaardig, samenwerkend, onafhankelijk, transparant, professioneel

³ Kaderstellende Visie op Toezicht. Kamerstukken II 2006/06, 27 831, nr. 15.

- **Informatie-uitvraag.** Het CvTA heeft een informatie-uitvraag ingevuld. We hebben gericht informatie opgevraagd over de organisatie (ontwikkelingen in budget, fte, bevoegdheden, et cetera), de werkzaamheden (onder andere op de zes criteria van goed toezicht), de resultaten en de effecten van het CvTA. Het CvTA is in de uitvraag ook gevraagd om zelf te reflecteren op de wijze waarop zij invulling geven aan de zes principes van goed toezicht.
- **Online survey.** We stelden een korte online survey op voor de ondertoezichtgestelden en brancheorganisaties, zie bijlage III. Hiermee zijn enerzijds vragen gesteld over de zes principes van goed toezicht en anderzijds is de kans geboden om inbreng te leveren over de doeltreffendheid en doelmatigheid van het CvTA.
- **Interne interviews.** We voerden zes (groeps)gesprekken met het leden van het College van Toezicht (hierna: het College), de secretaris-directeur en stafmedewerkers. In bijlage IV is een overzicht te vinden van de gesprekspartners.
- **Externe interviews.** We voerden zeven (groeps)gesprekken met externe stakeholders, waaronder ondertoezichtgestelden, brancheorganisaties en het ministerie van JenV. Daarnaast hebben we een uitvraag gedaan onder vertegenwoordigende organisaties van betalingsplichtigen. Hier is onvoldoende reactie op gekomen om het perspectief van betalingsplichtigen in dit rapport aan de orde te laten komen. In bijlage IV is een overzicht te vinden van de gesprekspartners.

Door de informatie uit verschillende bronnen met elkaar te confronteren (triangulatie) zijn we gekomen tot onze oordelen. Hierbij hebben we de informatie beoordeeld op relevantie voor de beantwoording van de onderzoeksvragen. Tevens hebben we gekeken naar de ‘hardheid’ van de

informatie, door de informatie te toetsen aan de beschikbare feiten en de percepties van gesprekspartners.⁴

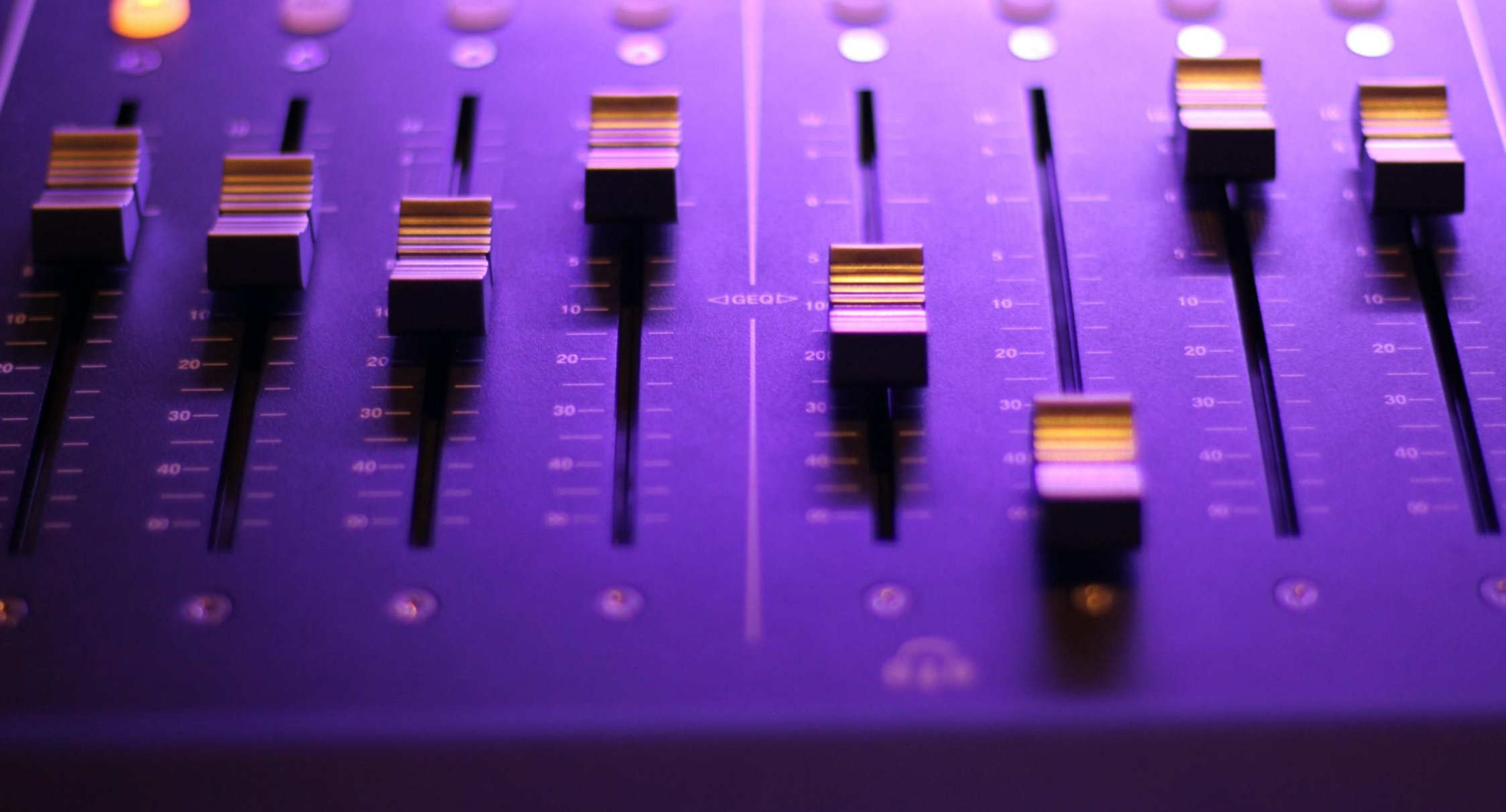
In het kader van hoor en wederhoor zijn het CvTA en het ministerie van Justitie in de gelegenheid gesteld kennis te nemen van en te reageren op de conceptbevindingen en op de conceptversie van dit rapport.

1.4 Leeswijzer

Hoofdstuk 2 bevat een bondige beschrijving van het CvTA. Aan de orde komen de wettelijke taken, de strategie, de organisatie en de financiën. In hoofdstuk 3 beschrijven we, aan de hand van de zes principes van goed toezicht, de belangrijkste bevindingen met betrekking tot de doeltreffendheid en doelmatigheid van het CvTA. In hoofdstuk 4 volgt de overkoepelende beoordeling van het functioneren van het CvTA. Hieruit volgen de aanbevelingen.

⁴ Percepties van gesprekspartners zijn te herkennen doordat we verwijzen naar informatie uit gesprekken en/of de online survey. Ook kunt u percepties herkennen aan

verwijswoorden als ‘de opvatting van’, ‘partij x geeft aan’, ‘uit gesprekken met partij x blijkt’, ‘ervaren’, en ‘mening’.

2. Het CvTA

2. Het CvTA

2.1 Wettelijke taken

Sinds 2003 is het CvTA een zelfstandig bestuursorgaan zonder rechtspersoonlijkheid. Het CvTA heeft, volgens de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (hierna: Wet Toezicht), tot taak toezicht uit te oefenen op de inning en verdeling van rechteninkomsten door collectieve beheersorganisaties (hierna: cbo's) en onafhankelijke beheersorganisaties (hierna: obo's).⁵

Cbo's en obo's zijn organisaties die zijn belast met de inning en/of verdeling van vergoedingen op grond van auteurs- en naburige rechten.⁶ Het CvTA houdt toezicht op 23 cbo's en 2 obo's.⁷

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Aantal cbo's	22	21	21	21	21	23
Aantal obo's	3	2	2	2	2	2

Tabel 1. Cijfers van het aantal cbo's en obo's waar het CvTA toezicht op houdt in de jaren 2018 - 2023.

⁵ CvTA (2024). *Wat voor organisatie is het CvTA?*. Zie: <https://www.cvta.nl/faq/wat-voor-organisatie-is-het-cvta/>.

⁶ CvTA (2024). *Wat is een collectieve beheersorganisatie?*. Zie: <https://www.cvta.nl/faq/wat-is-een-collectieve-beheersorganisatie/>.

⁷ CvTA (2019 t/m 2024). *Jaarverslagen CvTA 2018 t/m 2023*.

⁸ CvTA (2023). *CvTA Toezicht op Collectief Beheer Auteurs- en naburige rechten*.

Wet Toezicht

De Wet toezicht biedt een beschrijving van het toezicht op 23 cbo's en 2 obo's.⁸ Het CvTA ziet volgens de Wet Toezicht erop toe dat cbo's en obo's:⁹

- voldoende inzicht verschaffen in hun algemene en financiële beleid;
- voldoende zijn toegerust om hun taken naar behoren te kunnen uitoefenen. Hierbij toetst het CvTA onder andere:
 - of de door de cbo of obo geïnde vergoedingen op rechtmatige wijze verdelen over de rechthebbenden overeenkomstig het repartitiereglement;
 - of de cbo bij de uitoefening van zijn werkzaamheden voldoende rekening houdt met de belangen van betalingsplichtigen;
 - of een cbo streeft naar een beperking van de beheerskosten voor de inning, het beheer en de verdeling van gelden;
- deugdelijke geschillenregelingen voor rechthebbenden kennen;
- gelijke gevallen op gelijke wijzen behandelen;
- met alle cbo's aan wie een betalingsplichtigen een vergoeding is verschuldigd een gezamenlijke jaarlijkse factuur opstelt en uitreikt aan die betalingsplichtigen.

Daarnaast heeft het CvTA de wettelijke verplichting om voorafgaand aan bepaalde besluiten van cbo's instemming te verlenen.¹⁰

⁹ Wet Toezicht. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

¹⁰ Wet Toezicht, artikel 3. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>. De volgende besluiten dient het CvTA goed te keuren: 1) een besluit tot wijziging van de statuten of ontbinding, 2) een besluit tot vaststelling, wijziging van reglementen of modelovereenkomsten betreffende de uitoefening en handhaving van auteursrechten of naburige rechten of 3) een besluit tot verhoging van de tarieven.

Verder dienen cbo's het CvTA te informeren over besluiten die van wezenlijke invloed zijn op de uitoefening van de taken van de cbo of obo.¹¹

Het uitgangspunt voor het optreden van het CvTA is dat zijn middelen en capaciteit worden ingezet waar het risico op normovertreding het grootst is. Ondertoezichtgestelden organisaties mogen hierbij geen ongerechtvaardigde hinder van het toezicht ondervinden wanneer deze organisaties de regels naleven.¹²

Ontwikkelingen Wet Toezicht

Voorafgaand en gedurende de evaluatieperiode heeft de Wet Toezicht verschillende wijzigingen ondergaan. Hoewel de meeste van deze wijzigingen buiten de evaluatieperiode om zijn bepaald en doorgevoerd (november 2016), hebben de wijzigingen wel nog zijn doorwerking in de evaluatieperiode.

Eerder, in 2013 heeft Nederland al een wijziging van de Wet Toezicht doorgevoerd met als hoofddoelen onder andere het borgen van een gelijk speelveld voor collectief beheer, het bieden van waarborgen voor het transparant en efficiënt functioneren van cbo's ten behoeve van betalingsplichten en rechthebbenden, het verbeteren van de inning en verdeling van gelden door deze organisaties, het vergroten van de slagkracht van het toezicht door het College en het borgen van laagdrempelig geschillenbeslechting.¹³ Cbo's hebben bijvoorbeeld door de wijziging van de Wet Toezicht 2013 meer transparantieverplichtingen gekregen. De wijzigingen in de Wet Toezicht 2013 zijn in 2016 door een onderzoekscommissie geëvalueerd. In de evaluatie trekt de commissie

de conclusie dat met de wetswijziging goed is geanticipeerd op de Europese Richtlijn collectief beheer.¹⁴

In 2014 heeft de Europese Unie een richtlijn gepubliceerd betreffende het collectieve beheer van auteursrechten en naburige rechten. Deze richtlijn is gepubliceerd omdat de Europese Unie constateerde dat er belangrijke verschillen bestaan in de nationale regelgeving voor het functioneren van collectieve beheersorganisaties, in het bijzonder ten aanzien van hun transparantie, governance en verantwoordingsplicht tegenover hun leden en rechthebbenden.

Deze richtlijn heeft tot doel voorschriften voor collectieve beheersorganisaties vast te leggen teneinde strenge normen inzake bestuur, financieel beheer, transparantie en verslaglegging te waarborgen. In de richtlijn staat bovendien beschreven dat elke cbo beschikt over een toezichtfunctie voor permanent toezicht op de activiteiten en de taakuitvoering van de personen die leidinggeven aan de activiteiten van de organisatie. De richtlijn moest uiterlijk in 2016 geïmplementeerd worden in landelijke wetgeving.¹⁵

Sinds de wijziging van de Wet Toezicht, naar aanleiding van de eerdergenoemde richtlijn, moet het CvTA erop toezien dat iedere cbo over een toezichtfunctie beschikt die aan de voorwaarden voldoet uit de Wet Toezicht. Het CvTA ziet erop toe dat de verschillende categorieën van leden van de collectieve beheersorganisaties billijk en evenwichtig vertegenwoordigd zijn in het orgaan dat de toezichtfunctie uitoefent.¹⁶

¹¹ Wet Toezicht, artikel 5. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

¹² Wijziging van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten (2019). Zie: <https://www.tweedekamer.nl/downloads/document?id=2019D40809>.

¹³ Memorie van Toelichting, van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten. Zie: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vl2ql5cvpctu>

¹⁴ Universiteit Utrecht, AEF, Radicand Economics (2016). *Evaluatie van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties en geschillenbeslechting*. Zie:

https://www.eerstekamer.nl/nonav/bijlage/20161216/evaluatie_van_de_wet_toezicht/document3/f=/vka2fea8poo0.pdf.

¹⁵ Richtlijn - 2014/26 - EN - EUR-Lex (europa.eu)

¹⁶ Wet Toezicht, artikel 2e. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

Met ingang van 1 januari 2021 zijn wederom wijzigingen van de Wet Toezicht in werking getreden. De voornaamste wijzigingen betreffen:

- een verplichte bijdrage in de kosten van het toezicht door de sector (50%);
- de bevoegdheid om een ondertoezichtgestelden organisatie een verplichting op te leggen om onderzoek te laten uitvoeren naar de uitoefening van haar taken of een verbeterplan in te dienen;
- het is niet langer vereist dat eerst een advies moet worden gegeven voordat een aanwijzing kan worden uitgebracht en vervolgens mogelijk een bestuurlijke toets kan worden opgelegd.¹⁷

Tot slot is in juli 2022 de bestuurderstoets in werking getreden. Op grond van de bestuurderstoets heeft het CvTA de bevoegdheid om de betrouwbaarheid en geschiktheid van dagelijks leidinggevend en degenen die belast zijn met het toezicht te toetsen (artikel 5aa).¹⁸

Volgens het CvTA werd de evaluatieperiode (2018 – 2023) gekenmerkt door de implementatie van de Europese Richtlijn. Het CvTA geeft aan dat de vereisten uit de richtlijn vergaande gevolgen hebben voor, onder andere, de governance bij de cbo's. De wetswijzigingen vroegen om een structuurverandering van de cbo's, waaronder het inrichten van een interne toezichtfunctie (zie ook: paragraaf 3.1 Selectiviteit). De doorvoering van wijzigingen heeft volgens het CvTA veel capaciteit gevraagd van zowel het CvTA als de cbo's, zowel vóór als tijdens periode onder evaluatie.

Toezichtsveld

Het CvTA verdeelt zijn toezichtstaak beleidsmatig over de volgende toezichtsvelden:

- **Bestuur en organisatie:** Dit toezichtsveld ziet voornamelijk toe op enerzijds de bestuurlijke organisatie (integer bestuur, besluitvorming, lidmaatschapsrechten, inspraak rechthebbenden) en anderzijds op de organisatorische capaciteit van de cbo en obo die voldoende moet zijn om de taken naar behoren uit te oefenen. Daarnaast stelt de Wet Toezicht specifieke eisen met betrekking tot de rechten van de leden van een cbo en aan de bestuurlijke inrichting van de cbo's (bijvoorbeeld de verplichting tot het hebben van een toezichtfunctie).
- **Transparantie:** Met betrekking tot de transparantie kan worden gedacht aan de verplichting van de cbo en obo om, actief dan wel passief, informatie te verstrekken aan rechthebbenden, betalingsplichtigen en aan het grotere publiek. Ook gelden er regels over de transparantie van de cbo's en obo's richting het College zelf. Daarnaast kent de Wet Toezicht een verplichting tot het opstellen en publiceren van een jaarlijks transparantieverlag.
- **Rechthebbenden:** Dit toezichtsveld heeft betrekking op de verhouding tussen de cbo's en obo's en de rechthebbenden. Zo ziet het College bijvoorbeeld toe op de vaststelling van repartitiereglementen en het hanteren van deugdelijke geschillenregelingen voor rechthebbenden.
- **Betalingsplichtigen:** Naast de relatie tussen cbo's en obo's en rechthebbenden, ziet het College ook toe op de verhoudingen tussen de cbo's en obo's en de betalingsplichtigen (ook wel "gebruikers" genoemd), met wiens belangen de cbo's in voldoende mate rekening moeten houden. Ook dienen, bijvoorbeeld, modelovereenkomsten met betalingsplichtigen aan het College ter instemming te worden voorgelegd. Daarnaast kent de Wet Toezicht een verplichting tot het

¹⁷ CvTA (2022). *Jaarverslag 2021*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2022/11/Jaarverslag-CvTA-2021.pdf>.

¹⁸ Op grond van artikel 5aa kan het College van Toezicht de betrouwbaarheid en geschiktheid van dagelijks leidinggevend en degenen die belast zijn met het toezicht toetsen bij zogenaamde grote cbo's (omzet meer dan €50 miljoen).

voeren van redelijke onderhandelingen door de cbo's met betalingsplichtigen.

- **Financiën:** Tot slot ziet het College toe op een deugdelijk financieel beleid met betrekking tot, onder meer, het beheer van de geïncasseerde gelden en de beheersing van de kosten die een cbo of obo maakt in het kader van haar taakuitvoering.¹⁹

Bevoegdheden

Het CvTA beschikt over verschillende bevoegdheden om de naleving van de Wet Toezicht af te dwingen.²⁰ Het CvTA heeft bevoegdheden met betrekking tot preventief toezicht en repressief toezicht/handhaving. Het CvTA heeft het uitgangspunt alleen over te gaan tot het 'afdwingen' van de wet, op het moment dat alle andere redelijke middelen met of zonder wettelijke grondslag geen positief resultaat hebben opgeleverd.

Preventief toezicht

Wanneer we verwijzen naar instrumenten op het gebied van 'preventief toezicht', verwijzen we in dit rapport niet alleen naar preventief toezicht op basis van artikel 3 van de Wet Toezicht (het behandelen van verzoeken om instemming), maar alle instrumenten die het CvTA kan inzetten ter preventie en/of stappen die het CvTA kan inzetten om naleving van de wet te bevorderen voordat hij overgaat tot repressief toezicht/handhaving. Voor het uitvoeren van preventief toezicht kan het CvTA verschillende bevoegdheden inzetten:

- Adviesrecht: over besluiten en niet bindende adviezen over geschillen tussen cbo's of obo's en belanghebbenden.

- Informatierecht: cbo's en obo's moeten het CvTA vooraf schriftelijk informeren over te nemen besluiten die van wezenlijke invloed zijn op de uitoefening van hun taken.
- Toegangsrecht: toegang tot kantoren en aansluiten bij algemene ledenvergaderingen, aangeslotenvergaderingen en bestuursvergaderingen.
- Inzagerecht: inzage in boeken, bescheiden en andere informatiedragers van cbo's en obo's voor zover dit nodig is voor de uitoefening van toezicht.
- Benoemen accountant: bevoegdheid tot het benoemen van een accountant om de boekhouding te onderzoeken.²¹

Repressief toezicht/handhaving

Het CvTA kan volgens de Wet Toezicht de volgende bevoegdheden en instrumenten inzetten om te bevorderen de wet na te leven:

- Advies geven: het CvTA heeft de bevoegdheid om na het uitvoeren van een instemmingsverzoek, advies te geven naar aanleiding van dit verzoek.
- Bindende aanwijzing geven: een aanwijzing geven aan de cbo of obo met betrekking tot de uitvoering van diens taken. CvTA kan een aanwijzing pas geven wanneer eerst een advies is gegeven, welke niet is opgevolgd.
- Toezeggingsbesluit: het CvTA heeft sinds 2021 de bevoegdheid tot het opleggen van een toezeggingsbesluit. Wanneer het College een toezegging doelmatiger acht dan een boete of last onder dwangsom, kan het College op aanvraag een toezegging bindend verklaren.

¹⁹ CvTA (2017). *Beleidskader toezicht collectief beheer*.

²⁰ CvTA (2024). *Bevoegdheden*. Zie: <https://www.cvta.nl/over-het-cvta/bevoegdheden-van-het-college/>.

²¹ CvTA (2024). *Bevoegdheden*. Zie: <https://www.cvta.nl/over-het-cvta/bevoegdheden-van-het-college/>.

- **Verscherpt toezicht:** Het CvTA kan verscherpt toezichttrajecten starten met cbo's, wanneer het CvTA problemen en/of kwetsbaarheden identificeert bij de organisaties.²²
- **Sancties:** CvTA kan een bestuurlijke boete opleggen wanneer een cbo een bindende aanwijzing niet naleeft en wanneer een cbo onvoldoende medewerking verleent om bijvoorbeeld informatie te verstrekken. Het College kan in dergelijke gevallen ook een last onder dwangsom opleggen.^{23 24}

Het toezicht op de obo's is beperkter dan op de cbo's. Hoewel het CvTA ook toeziet op transparantie en verantwoording, zijn de vereisten minder streng dan voor cbo's. Obo's werken voor specifieke rechthebbenden, en beheren niet het collectief beheer voor een grote groep rechthebbenden.

2.2 Strategie

Missie en visie

Het CvTA heeft voor de jaren 2020 tot en met 2023 verschillende speerpunten/hoofdthema's beschreven. Deze speerpunten/hoofdthema's verschillen per jaar. Voor de jaren 2018 en 2019 zijn geen speerpunten/hoofdthema's gevonden.²⁵

De huidige missie van het CvTA is:²⁶

'Het doel van het toezicht door het CvTA is te bevorderen dat de cbo's zich ontwikkelen tot en gedragen als goed lopende en betrouwbare voorzieningen met een 'maatschappelijk belang' die zo optimaal mogelijk functioneren en presteren en op een efficiënte, eerlijke en zorgvuldige wijze inkomsten innen, beheren en verdelen met oog voor de belangen van de rechthebbenden en betalingsplichtigen'.

De toezichtstrategie van het CvTA is in 2023 door het College vastgesteld en in 2024 openbaar gemaakt.²⁷ Bij de nieuwe toezichtstrategie heeft het CvTA een visie geformuleerd. Deze is onderverdeeld op drie punten, namelijk:²⁸

1. **Effectief publiek toezicht.** Met beperkte middelen keuzes maken rondom het toezicht om de meeste maatschappelijke waarde te creëren. Dit kan leiden tot het leveren van maatwerk in het toezicht waardoor de administratieve last voor het ondertoezichtgestelden organisatie én de publieke toezichthouder, zoveel mogelijk wordt beperkt (verlicht toezicht).
2. **Risicogericht toezicht.** Liever risicogericht toezicht boven incident-gestuurd toezicht. Het CvTA hanteert als uitgangspunt om bij het toezicht op de cbo's en obo's zich in te zetten om onwettig en maatschappelijk ongewenst gedrag te voorkomen. In dat licht gaat tevens de voorkeur uit naar de inzet van preventieve toezichtmaatregelen.
3. **Waardegedreven toezichthouder.** Een waardegedreven toezichthouder is robuust, betrouwbaar, integer, onafhankelijk,

²² CvTA (2023). *Rapport toezicht 2022*; CvTA (2024). *Jaarverslag 2023*.

²³ CvTA (2024). *Bevoegdheden*. Zie: <https://www.cvta.nl/over-het-cvta/bevoegdheden-van-het-college/>.

²⁴ CvTA (2021). *Beleid- en uitvoeringskader toezicht collectief beheer*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2021/10/Beleid-en-toezichtskader-toezicht-cbos-schoon-DEF-website.pdf>.

²⁵ CvTA (2019 t/m 2023). *Jaarverslagen CvTA 2018 t/m 2022*.

²⁶ CvTA (2024). *Toezichtstrategie CvTA*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/02/Toezichtstrategie-CvTA.pdf>.

²⁷ CvTA (2024). *Toezichtstrategie CvTA*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/02/Toezichtstrategie-CvTA.pdf>.

²⁸ CvTA (2024). *Toezichtstrategie CvTA*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/02/Toezichtstrategie-CvTA.pdf>.

reflectief, transparant, benaderbaar en kundig. Een toezichthouder die stevig handelt, duidelijk is waar het moet; dienstverlenend en coöperatief waar het kan door een strategische meedenkpartner te zijn.

WRR: Toezien op publieke belangen

De missie en toezichtstrategie ligt hiermee in lijn met het advies van de Wetenschappelijke Raad voor het Regeringsbeleid (hierna: WRR). De WRR wijst er in het rapport 'Toezien op publieke belangen' op dat toezichthouders in de praktijk expliciet de publieke belangen als uitgangspunt dienen te nemen bij toezichtsvraagstukken, in plaats van sec de naleving van wet- en regelgeving.²⁹ Het CvTA dient, volgens de lijn van de WRR, dan ook niet de naleving van de letterlijke wet- en regelgeving als startpunt van toezicht te nemen, maar de publieke belangen en 'hogere liggende doelen' centraal te stellen bij het toezicht.³⁰

Volgens de memorie van toelichting bij de Wet Toezicht dient het CvTA vanwege de volgende redenen een publiek belang.³¹

- Vanwege de op de wet gebaseerde monopoliepositie van diverse cbo's.
- Diverse cbo's zijn bij de wet aangewezen om gelden te innen en te verdelen. Bij deze eigen-recht-organisaties is aan rechthebbende de mogelijkheid ontnomen hun rechten zelfstandig uit te oefenen.
- Cbo's hebben een belangrijke maatschappelijke en economische taak, waarbij grote financiële belangen gemoeid zijn. Een deugdelijke en

gelegitimeerde beheersorganisatie is noodzakelijk voor de realisatie van de vergoedingsrechten.

Het CvTA wijst er daarnaast nog op dat het uitoefenen van rechten op het gebied van beschermd materiaal, bijvoorbeeld vanwege technologische ontwikkelingen, zeer complex is. Het aansluiten bij een cbo helpt rechthebbenden hun rechten te beschermen. Daarnaast benadrukt het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie het belang van publiek toezicht voor culturele ontwikkeling en creativiteit. Bescherming van innovatieve en intellectuele werken bevordert investering in innovatieve diensten en producten.

2.3 Organisatie

College

Het College bestaat uit drie leden, waaronder de voorzitter. De leden van het College verdelen de taken onderling. Het College blijft verantwoordelijk voor de uitoefening van deze taken. De Minister van JenV wijst de voorzitter van het College aan.³²

Staf

Het College wordt bijgestaan door een secretaris-directeur en een staf. De secretaris-directeur is belast met de dagelijkse leiding van het CvTA.³³ De

²⁹ WRR (2013). *Toezien op publieke belangen. Naar verruimd perspectief op rijkstoezicht*. Zie: <https://www.wrr.nl/binaries/wrr/documenten/rapporten/2013/09/09/toezien-op-publieke-belangen-naar-een-verruimd-perspectief-op-rijkstoezicht/R089-Toezien-publieke-belangen.pdf>.

³⁰ WRR (2013). *Toezien op publieke belangen. Naar verruimd perspectief op rijkstoezicht*. Zie: <https://www.wrr.nl/binaries/wrr/documenten/rapporten/2013/09/09/toezien-op-publieke-belangen-naar-een-verruimd-perspectief-op-rijkstoezicht/R089-Toezien-publieke-belangen.pdf>.

³¹ Memorie van Toelichting Wet Toezicht (2018). Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2018/03/Memorie-van-Toelichting-Wet-20132.pdf>.

³² Wet toezicht (2022). artikel 7. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

³³ CvTA (2023). *Jaarverslag CvTA 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

staf is in dienst bij de Stichting Facilitaire Voorzieningen CvTA, of wordt extern ingehuurd.³⁴

Tabel 2 bevat een overzicht van het aantal fte bij het CvTA. Met ongeveer zeven fte (inclusief de leden van het College) behoort het CvTA tot de kleinere zbo's en toezichthouders.

Fte	2018	2019	2020	2021	2022	2023 ³⁵
Voorzitter	0,30	0,40	0,40	0,40	0,40	0,40
Lid	0,25	0,20	0,30	0,30	0,30	0,30
Lid	0,25	0,20	0,20	0,20	0,20	0,20
SD³⁶	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00	1,00
Jurist (senior/Plv. SD)	-	1,00	1,00	1,00	1,00	-
Jurist / adviseur	-	-	-	-	-	0,67
Senior Jurist / Jurist	0,5	0,5	0,89	0,89	0,89	0,89
Medior Jurist / Jurist	0,89	0,89	0,5	0,89	0,89	0,89
(Tijdelijke) Stafmw. Financiën	0,89	0,89	-	-	-	-
Financieel	-	-	0,89	0,89	0,89	0,89

³⁴ CvTA (2023). *Jaarverslag CvTA 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

³⁵ In het CvTA jaarverslag van 2023 zijn geen cijfers opgenomen over de verdeling van het aantal fte per functie.

Tijdelijke ondersteuning	-	-	-	-	0,89	-
Financieel (tijdelijk)	-	-	-	-	-	0,22
Beleid	-	-	-	-	-	0,89
Secretaresse / Officemanager	0,67	0,67	0,78	0,89	0,89	0,89
Totaal	4,74	5,74	5,96	6,46	7,34	7,23

Tabel 2. Aantal fte's van het College van Toezicht en de Stichting Facilitaire Voorzieningen CvTA in de periode 2018 - 2023.³⁷

Ziekteverzuim

Het CvTA gaat in zijn jaarverslagen niet of minimaal in op het ziekteverzuim binnen de organisatie. In de jaren 2018 tot en met 2020 staat in de jaarverslagen niets over het ziekteverzuim beschreven. In de jaren 2021 tot en met 2023 gaat het CvTA wel in op het ziekteverzuim, maar is dit niet cijfermatig weergegeven. In 2021 laat het CvTA weten dat ziekte en onderbezetting zorgden voor een hoge werkdruk voor medewerkers en collegeleden. In 2022 beschrijft het CvTA dat het vertrek van- en het langdurig verzuim van twee juristen een zware wissel heeft getrokken op de invulling van de formatie van het CvTA. In 2023 geeft het CvTA aan dat de voorzitter twee maanden met ziekteverlof is geweest.

³⁶ Secretaris-Directeur.

³⁷ CvTA (2019 t/m 2024). *Jaarverslagen CvTA 2018 t/m 2023*.

2.4 Financiën

De volledige financiering van het CvTA gebeurt op basis van een jaarlijkse bijdrage van het ministerie van JenV.³⁸ Vanaf 2021 brengt de minister van JenV jaarlijks 50% van de kosten in rekening aan de cbo's en obo's. In tabel 3 zijn de bijdrage, en eventueel aanvullende bijdrage, van het CvTA opgenomen voor de jaren 2018 tot en met 2023.³⁹

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bijdrage ministerie van JenV	€624.035	€624.035	€1.011.000	€1.127.279	€1.192.185	€1.332.185
Aanvullende bijdrage van ministerie van JenV	€290.000	€290.000	-	-	-	-
Overige baten	-	-	-	-	-	€2.723
Restitutie Belastingdienst BTW	-	-	€117.529	-	-	-
Totaal	€914.035	€914.035	€1.128.529	€1.127.279	€1.192.185	€1.334.908

Tabel 3. Bijdrage ministerie van JenV in de periode 2018 - 2023.

³⁸ CvTA (2024). *Wat voor organisatie is het CvTA?*. Zie: <https://www.cvta.nl/faq/wat-voor-organisatie-is-het-cvta/#:~:text=In%20het%20geval%20van%20het,de%20Eerste%20en%20Tweede%20Kamer>.

³⁹ CvTA (2019 t/m 2024). *Jaarverslagen CvTA 2018 tot en met 2023*.

In 2018 en 2019 dekt de aanvullende bijdrage van €290.000 de extra kosten in verband met de uitbreiding van taken vanwege de invoering van de Wet Toezicht in 2016. Door de invoering zijn de handhavings- en instemmingsverzoeken en de werkzaamheden van het CvTA toegenomen.⁴⁰

Baten en lasten

De jaarlijkse lasten van het CvTA zijn in de evaluatieperiode toegenomen met circa €425.000. Tabel 4 bevat de realisatie van de baten en lasten van het CvTA in de evaluatieperiode.⁴¹

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Baten	€914.035	€914.035	€1.128.529	€1.127.279	€1.192.185	€1.334.908
Lasten	€876.297	€1.033.546	€1.064.527	€1.030.522	€1.225.348	€1.258.409
Bedrijfsresultaat	€37.738	€-119.511	€64.003	€96.757	€-63.163	€76.499

Tabel 4. Realisatie van de baten en de lasten van het CvTA in de periode 2018 - 2023.

⁴⁰ CvTA (2019/2020). *Jaarverslagen CvTA 2018/2019*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2019/11/Jaarverslag-CvTA-Activiteiten-2018.pdf>; <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2020/07/Jaarverslag-CvTA-2019.pdf>.

⁴¹ CvTA (2019 t/m 2024). *Jaarverslagen CvTA 2018 t/m 2019*.

3. Invulling van het toezicht

3. Invulling van het toezicht

In hoofdstuk 2 hebben we de kaders van het CvTA geschetst. In hoofdstuk 3 geven we inzicht in de manier waarop het CvTA invulling geeft (en heeft gegeven) aan zijn toezichtstaak en de opvattingen van belanghebbenden. We gebruiken hiervoor de zes principes van goed toezicht.⁴² Per principe behandelen we een aantal thema's die relevant zijn voor het CvTA.

3.1 Selectiviteit

Rolopvatting en toezichtstrategie

Het CvTA heeft de afgelopen jaren ontwikkelingen doorgemaakt in (het presenteren van) zijn rolopvatting en zijn toezichtstrategie.

Aanbevelingen eerdere evaluaties

In 2016 vond, op verzoek van de Tweede Kamer, een evaluatie plaats van de doelen en de effecten van de wijzigingen in de Wet Toezicht uit 2013. In deze evaluatie is ook het een en andere gerapporteerd over de rol van het CvTA. In deze evaluatie zijn dan ook verschillende aanbevelingen geformuleerd voor het CvTA over zijn rolopvatting en toezichtstrategie:

1. Het CvTA kan zich als toezichthouder beter positioneren naar de buitenwereld (gebaseerd op een toezichtstrategie), door het ontwikkelen van een consistent en probleemgericht toezichtmodel

waarin de hoofdoelen uit de Wet Toezicht systematisch zijn uitgewerkt.⁴³

2. Stel een “heldere en scherpe toezichtstrategie [op], inclusief een contextanalyse van de belangrijke problemen, die oplossing behoeven, en welk soort onderzoek en inzet van (formeel en informeel) instrumentarium dat vergt, aangevuld met een jaarlijkse prioriteitsstelling en agenda van aandachtspunten”.⁴⁴

In 2016 heeft wederom een wijziging van de Wet Toezicht plaatsgevonden (zie paragraaf 2.1. Wettelijke taken).

In 2021 heeft het CvTA, in samenwerking met het Zijlstra Center, een zelfevaluatie uitgezet onder alle cbo's en obo's. Aanleiding hiervoor was het voornemen van het CvTA om een aantal jaar na de invoering van de wijzigingen van de wet uit 2016, de werking ervan te evalueren. Reden voor de evaluatie was ook om uit te vragen hoe de cbo's het voorlopige beleid van het CvTA ten aanzien van de introductie van de toezichtfunctie hebben opgepakt, en de werking ervan in de praktijk. Op basis van deze evaluatie heeft het Zijlstra Center een analyse uitgevoerd en aanbevelingen geformuleerd voor het CvTA en de sector. Uit deze evaluatie blijkt dat met name de cbo's behoefte hebben aan meer duidelijkheid over de taakopvatting van het CvTA.⁴⁵ Het CvTA krijgt de aanbeveling om hun

⁴² Kaderstellende Visie op Toezicht. Kamerstukken II 2005/06, 27 831, nr. 15.

⁴³ Universiteit Utrecht, AEF, Radicand Economics (2016). *Evaluatie van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties en geschillenbeslechting*. Zie: https://www.eerstekamer.nl/nonav/bijlage/20161216/evaluatie_van_de_wet_toezicht/document3/f=vka2fea8poo0.pdf.

⁴⁴ Universiteit Utrecht, AEF, Radicand Economics (2016). *Evaluatie van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties en geschillenbeslechting*. Zie: https://www.eerstekamer.nl/nonav/bijlage/20161216/evaluatie_van_de_wet_toezicht/document3/f=vka2fea8poo0.pdf.

⁴⁵ Zijlstra Center (2021). *Analyse zelfevaluatie CBO's*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2021/10/Analyse-zelfevaluatie-CBOs.pdf>.

taakopvatting te verduidelijken, welke eisen aan de taakopvatting worden gesteld en welke niet, zodat het voor de cbo's duidelijker wordt wat ze kunnen verwachten van het CvTA, wat ze verplicht zijn en waar nog vrije ruimte zit.⁴⁶ Naar aanleiding van deze zelfevaluatie door de cbo's is het CvTA in gesprek gegaan met de individuele cbo's, onder andere over de taakopvatting van het CvTA. Ook organiseerde het CvTA in 2023 een congres voor de cbo's en obo's, met onder andere als doel meer inzicht te geven in de rolinvulling en taakopvatting van het CvTA en het vergroten van meer wederzijds begrip en vertrouwen.

Uit de online survey en de gesprekken, die zijn gevoerd in het kader van deze evaluatie, blijkt dat veel cbo's nog steeds van mening zijn dat het CvTA zijn rol (te) ruim opvat en (te) veel op de stoel van de interne bestuurder gaat zitten, zeker in combinatie met het interne toezicht door de cbo's. In de rest van deze paragraaf gaan we hier verder op in.

Verhouding intern en publiekrechtelijk toezicht

Met de wijziging van de Wet Toezicht in 2016, zijn cbo's verplicht tot het inrichten van een interne toezichtfunctie.⁴⁷ De verschillende categorieën

leden van de cbo zijn billijk en evenwichtig vertegenwoordigd in het orgaan dat de toezichtfunctie uitoefent.⁴⁸ Het CvTA ziet hierop toe.⁴⁹

Ontwikkeling van zelfregulering naar een interne toezichtfunctie

Voorafgaand aan de Wijziging van de Wet Toezicht in 2016, deden de cbo's aan zelfregulering. Zelfregulering was geen wettelijke vereiste en geen intern toezicht, maar was volgens de wetgever complementair aan de wettelijke vereisten. Het doel van zelfregulering is het versterken van de governance van de cbo's. De zelfregulering diende bij te dragen aan de transparantie over de tarieven en contractvoorwaarden en een verbetering van de efficiëntie en effectiviteit van de inning en verdeling van middelen. Zelfregulering is geen beleidsinstrument, aangezien het door de sector zelf wordt uitgevoerd.⁵⁰

In 2008 hebben zeventien cbo's, onder coördinatie van de branchevereniging, een gedragscode opgesteld. Met deze gedragscode committeerden de cbo's zich aan de naleving van intern opgestelde verplichtingen op het gebied van goed beheer jegens rechthebbenden en betalingsplichtigen en tussen cbo's onderling. Het niet naleven van de gedragscode kon leiden tot schorsing of roeyement van de betreffende cbo.⁵¹

⁴⁶ CvTA (2022). *Jaarverslag 2021*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2022/11/Jaarverslag-CvTA-2021.pdf>.

⁴⁷ Een van de wettelijke vereisten is dat alle cbo's verplicht intern toezicht moeten invullen. Alle cbo's moeten voorzien in toezicht op de activiteiten en taakuitvoering van degenen die zijn belast met de dagelijkse leiding van de cbo. Cbo's kunnen hier invulling aan geven door het instellen van een apart toezichtsorgaan, maar kan ook intern geregeld worden (mits er een personele scheiding bestaat tussen de personen die toezicht uitvoeren en degenen die belast zijn met de dagelijkse leiding. Maar bijvoorbeeld ook het jaarlijks publiceren van een transparantieverlag (bron: CvTA, 2023, Rapport Toezicht 2022).

⁴⁸ Evenwichtig betekent dat de vertegenwoordiging in het orgaan dat de toezichtfunctie uitoefent een voldoende afweging vormt van de betrokken categorieën rechthebbenden binnen een collectieve beheersorganisatie. Billijk betekent dat de vertegenwoordigers

van de leden op de juiste wijze invulling geven aan hun functie. De collectieve beheersorganisatie is niet verplicht om eigen leden aan te wijzen, maar kan ook derden benoemen, bijvoorbeeld vanwege hun relevante vakken. Zie: MvT Wijziging van de Wet Toezicht. <https://zoek.officielebekendmakingen.nl/kst-34243-3.html>.

⁴⁹ Wet Toezicht. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

⁵⁰ Universiteit Utrecht, AEF, Radicand Economics (2016). *Evaluatie van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties en geschillenbeslechting*. Zie: https://www.eerstekamer.nl/nonav/bijlage/20161216/evaluatie_van_de_wet_toezicht/document3/f=vka2fea8poo0.pdf.

⁵¹ Universiteit Utrecht, AEF, Radicand Economics (2016). *Evaluatie van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties en geschillenbeslechting*. Zie: https://www.eerstekamer.nl/nonav/bijlage/20161216/evaluatie_van_de_wet_toezicht/document3/f=vka2fea8poo0.pdf.

In aanvulling op de gedragscode heeft branchevereniging VOICE een keurmerk voor cbo's vastgesteld. Dit keurmerk werd verleend als de cbo voldeed aan criteria die grotendeels overeenkomen met de gedragscode, met een aantal aanvullingen op het gebied van 'good governance', alsmede klachten en geschilbeslechting voor zowel rechthebbenden als betalingsplichtigen. De keurmerkcriteria zijn destijds opgesteld door een commissie van belanghebbenden.⁵² Om aan het keurmerk te voldoen, konden cbo's in 2021 zicht vrijwillig inspannen om te voldoen aan alle criteria van het VOICE Keurmerk.⁵³

Sinds de wijziging van de Wet Toezicht, zijn de cbo's vereist om een toezichtfunctie (intern toezicht) in te richten: "*Iedere cbo beschikt over een toezichtfunctie voor permanent toezicht op de activiteiten en de taakuitvoering van de personen die leiding geven aan de activiteiten van de organisatie*".⁵⁴ Het doel van deze toezichtfunctie is om rechthebbenden die aangesloten zijn bij een cbo, in staat te stellen om hun lidmaatschapsrechten uit te oefenen door deel te nemen aan het besluitvormingsproces.

De wens vanuit de sector is lang geweest dat het toezicht van het CvTA zou aansluiten bij het VOICE Keurmerk. Een dergelijk keurmerk kan aanvullend zijn op het publiekrechtelijke toezicht, maar dit niet vervangen. Het CvTA heeft uiteindelijk vastgesteld het VOICE Keurmerk niet mee te wegen/nemen in zijn publiekrechtelijk toezicht, om de

overlap met de wettelijke bepalingen uit de Wet Toezicht te voorkomen.⁵⁵ Hiertoe heeft VOICE besloten het keurmerk in 2023 af te schaffen.⁵⁶

Het belangrijkste verschil tussen de interne toezichtfunctie (ingericht door de cbo zelf) en het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA, is dat het interne toezicht door de cbo ziet op de vaststelling en de uitvoering van het beleid en de bedrijfsvoering van de eigen organisatie, terwijl het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA toeziet op de opvolging van vereisten uit de Wet Toezicht en tegelijkertijd ook een publiek belang dient.⁵⁷

Met de nieuwe Wet Toezicht is een interne toezichtfunctie geïntroduceerd in de wet. Uit de eerdere evaluaties, de survey onder de cbo's en obo's en gesprekken met cbo's, obo's en brancheorganisaties, blijkt dat het voor de cbo's met name nog steeds (te) onduidelijk is waar het interne toezicht van de cbo's ophoudt en het publiekrechtelijke toezicht van het CvTA begint.

⁵² De Commissie van Belanghebbenden bestond uit een adviescollege samengesteld uit personen uit kringen van de belangrijkste belanghebbende partijen (cbo's, rechthebbenden en gebruikers en/of betalingsplichtigen) met een onafhankelijke voorzitter/adviseur, die tot taak heeft Voice te adviseren voor de certificatieactiviteiten en de Keurmerkcriteria. Zie: https://www.voice-info.nl/Portals/7/keurmerk/CBO%20Keurmerkcriteria%20versie%207_2022.pdf.

⁵³ Om te voldoen aan de code, moesten cbo's bijvoorbeeld op hun website en in een transparantieverslag verantwoording afleggen over het gevoerde governance beleid. Voldoen aan het keurmerk was een verplichting voor lidmaatschap bij VOICE. (bron: VOICE (nd) 15 jaar VOICE.

⁵⁴ Wet Toezicht. Artikel 2e. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

⁵⁵ CvTA (2023). *Jaarverslag 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>. In 2022 heeft het CvTA onderzoek gedaan naar de criteria van het VOICE Keurmerk, en deze vergeleken met de wettelijke vereisten. Op basis van onderzoek trok het CvTA de conclusie dat er een overlap zit tussen meer dan de helft van de VOICE Keurmerk criteria en de wettelijke vereisten. Op andere onderdelen is er volgens het CvTA een interpretatieverschil over de richtlijnen waar het CvTA aan moet voldoen. Het CvTA beschrijft ook dat het feit dat een deel van het toezicht door de cbo's zelf is geregeld, een verkeerd signaal kan geven.

⁵⁶ VOICE (2024). *CBO-Keurmerk 2011-2023*. Zie: [VOI@E > Toezicht > CBO-Keurmerk \(voice-info.nl\)](https://voice-info.nl).

⁵⁷ CvTA. (2024). *Toezichtstrategie*.

Op basis van de Wet Toezicht ziet het CvTA erop toe of cbo's en obo's voldoende zijn toegerust om hun taken naar behoren uit te voeren.⁵⁸ In de wet zijn hier verder geen kaders voor uitgewerkt. De percepties over de betekenis van 'goed functioneren' en de bevoegdheden die het CvTA hiertoe kan inzetten lopen sterk uiteen. De opvattingen lopen met name uiteen wanneer het gaat om het toezicht op de wijze waarop de governance bij de cbo's dient te zijn geregeld.

Aan de ene kant heeft het CvTA als uitgangspunt dat het als publiekrechtelijk toezichthouder niet alleen de opdracht heeft om toezicht te houden op de wettelijke voorschriften, maar ook om te onderzoeken of de cbo's en obo's voldoende zijn toegerust om zijn taken uit te voeren. Hierbij speelt ook het toezicht op de governance van de cbo's een grote rol volgens het CvTA. In zijn beleidskader benadrukt het CvTA dat het college, om toezicht te houden of een cbo voldoende is toegerust om zijn taken naar behoren uit te oefenen, ook erop toeziet dat de beginselen van goed en integer bestuur voldoende zijn gewaarborgd bij de cbo's.⁵⁹

Aan de andere kant geven de cbo's in de gesprekken en de online survey aan dat het CvTA alleen (marginaal) zou moeten toetsen op de wettelijke vereisten (het toezien op de verdeling van gelden en bestuur), en bijvoorbeeld niet de rol heeft om zelf een definitie te vormen van 'good governance' (of goed bestuur) en zijn toezicht hierop te baseren. Volgens de cbo's is hun interne toezicht bovendien dusdanig goed geregeld door bijvoorbeeld het hebben van een toezichthoudend bestuur en een accountancyverklaring.

De reden waardoor onduidelijkheid en verschil in interpretatie kan ontstaan, is dat de huidige Wet de mogelijkheid geeft om toezicht te houden op de governance van de cbo's, terwijl de Wet Toezicht

tegelijkertijd weinig richting geeft in de mate waarop het CvTA een oordeel mag hebben over de governance van de cbo's en/of mag ingrijpen in de governance van de cbo's.

Het CvTA zelf heeft met zijn recent gepubliceerde toezichtstrategie geprobeerd meer duidelijkheid te creëren. De strategie heeft het CvTA bovendien in april 2024 gepresenteerd tijdens een bijeenkomst voor de cbo's. Het CvTA geeft aan ook in gesprekken met cbo's de nadruk te hebben gelegd op het verschil tussen de interne toezichtfunctie door de cbo zelf en het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA. Op basis van deze evaluatie is het nog te vroeg om te beoordelen of het CvTA er voldoende in is geslaagd zijn rolopvatting te verduidelijken.

Ontwikkeling toezichtstrategie

Sinds de evaluatie van de Wet Toezicht uit 2016, waar het CvTA de aanbeveling kreeg om een toezichtstrategie op te stellen, heeft het lang geduurd voordat er invulling is gegeven aan deze aanbeveling. Volgens het CvTA is de wijziging in de Wet Toezicht de reden voor het lang uitblijven van een toezichtstrategie. Het CvTA geeft aan dat het eerst tijd nodig heeft gehad om de nieuwe vereisten te implementeren en hier vertrouwd mee te raken.

Het CvTA werkt sinds 2021 met een jaarplan. In dit jaarplan formuleert het CvTA een aantal hoofdthema's en aandachtspunten voor 2022.⁶⁰

In 2023 stelt het CvTA voor de eerste keer een toezichtstrategie op. Het CvTA maakt in deze nieuwe toezichtstrategie kenbaar wat het verschil is tussen zijn publiekrechtelijk toezicht en de interne toezichtfunctie van de cbo, welke rol het heeft als toezichthouder en op welke manier het zijn (wettelijke) taken uitvoert gegeven de beschikbaar gestelde mensen en

⁵⁸ Wet Toezicht, artikel 2, lid 2. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01>.

⁵⁹ CvTA (2017). *Beleidskader Toezicht collectief beheer*.

⁶⁰ CvTA (2021). *Jaarplan 2022*.

middelen. In de toezichtstrategie presenteert het CvTA zijn visie op zijn rol als toezichthouder (zie ook paragraaf 2.2 Strategie).⁶¹

Het CvTA heeft dus op papier de afgelopen jaren stappen gezet in het verduidelijken van zijn eigen rolopvatting en het opstellen van een toezichtstrategie. Deze nieuwe toezichtstrategie is op 9 april 2024 gepresenteerd aan de cbo's en obo's.

Het CvTA is ervan overtuigd dat het zijn rol de komende jaren kan verduidelijken door middel van de nieuwe toezichtstrategie. Volgens het CvTA biedt de nieuwe strategie de mogelijkheid om meer rekening te gaan houden met de dynamieken in de sector en beter af te wegen waar de publieke belangen van het toezicht liggen en dit ook naar buiten uit te dragen. Het CvTA beoogt bovendien om de komende jaren meer vanuit vertrouwen te gaan werken. Het uitgangspunt is dat de cbo's ook de meerwaarde van het toezicht door het CvTA gaan herkennen.⁶²

Het is nog onduidelijk of het CvTA met deze toezichtstrategie zijn rol daadwerkelijk kan verduidelijken. Het CvTA implementeert de strategie namelijk sinds januari 2024. In de praktijk moet het effect van de strategie zich de komende jaren gaan uitwijzen. Cbo's geven in gesprekken aan wel graag meer inzicht te willen krijgen in de wijze waarop het CvTA de toezichtstrategie de komende jaren in de praktijk gaat brengen.

Administratieve lasten en risicogericht toezicht

Naar aanleiding van de wijziging van de Wet Toezicht in 2016 en de zelfevaluatie uit 2021, heeft het CvTA een schriftelijke enquête uitgezet onder de cbo's en hun visie op het gebied van verlicht en risicogericht toezicht. Op basis van deze uitvraag en gesprekken met de cbo's kwam het

CvTA tot de conclusie dat de manier van toezichthouden, waarbij elk onderdeel van de wet dezelfde prioriteit heeft, niet meer passend en effectief is.⁶³

De Memorie van Toelichting 2019/2020 bij de Wet Toezicht biedt het CvTA bovendien de mogelijkheid om risicogericht te gaan werken en waar mogelijk verlicht toezicht aan te brengen. *“Risicogericht toezicht geeft het College ook de mogelijkheid om de lasten te verminderen van het toezicht voor cbo's en obo's die een goede trackrecord hebben van naleving van de voorschriften. Het College kan het beste zelf invulling geven aan verlicht toezicht voor organisaties met een goede trackrecord door beleidsregels vast te stellen waarin zij de specifieke gevallen identificeert die in aanmerking komen voor verlicht toezicht”*.⁶⁴

Verlichten administratieve lasten

Het CvTA heeft de afgelopen jaar stappen gezet om administratieve lasten van zijn toezicht te verlichten. Om de naleving van de Wet Toezicht te toetsen vroeg het CvTA tot en met 2023 gedetailleerde informatie op bij alle cbo's en obo's over de relevante artikelen in de Wet Toezicht waarbij een verplichting wordt beschreven voor een cbo of obo. Het voordeel van deze werkwijze was volgens het CvTA dat de cbo's en obo's goed bekend zijn geraakt met de verplichtingen uit de Wet Toezicht en de wet hiermee ook goed naleven.

Het nadeel van deze werkwijze is – zo bleek uit de zelfevaluatie onder cbo's over het toezicht door het CvTA – dat deze werkwijze wordt ervaren als een zware administratieve belasting voor de cbo's. Met name voor de kleine cbo's, die vaak weinig fte beschikbaar hebben, wordt deze werkwijze als zeer arbeidsintensief ervaren. Zijlstra Center doet dan ook in 2021 de

⁶¹ CvTA (2024). *Toezichtstrategie*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/02/Toezichtstrategie-CvTA.pdf>.

⁶² CvTA (2024). *Position paper*.

⁶³ CvTA (2024). *Jaarverslag 2023*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2022/11/Jaarverslag-CvTA-2021.pdf>.

⁶⁴ Zie: <https://www.parlementairemonitor.nl/9353000/1/j9vvij5epmj1ey0/vl2ql5cvpctu>.

aanbeveling om te onderzoeken of er een mogelijkheid is om meer ‘*light regime*’ toe te passen en meer maatwerk te bieden in het toezicht.⁶⁵

Volgens het CvTA riep de werkwijze van het CvTA daarnaast vragen op ten aanzien van de overlap met andere rapportages zoals het eigen jaarverslag van de cbo’s, de accountantsrapporten, transparantieverslagen en bovendien tot voor kort de informatie ten behoeve van het VOICE Keurmerk.

Uit de in 2023 opgestelde toezichtstrategie blijkt dat het CvTA voornemens is om vanaf 2024 risicogericht toezicht te gaan houden, meer maatwerk te leveren en daarbij tegelijkertijd de administratieve lasten van de cbo’s te gaan verminderen. Het CvTA is pas recent gestart met zijn vernieuwde werkwijze. In 2023 is een pilot gestart met een eerste aanzet voor verlichting van administratieve lasten bij de cbo’s. Enkele cbo’s geven in gesprekken aan dat is opgevallen dat het CvTA dit jaar minder informatie heeft opgevraagd. De meeste cbo’s ervaren echter nog steeds dat er (buitensporig) veel informatie wordt opgevraagd en dat dit dubbel werk is (vanwege het interne toezicht).

Op weg naar risicogericht toezicht.

Het CvTA kiest, volgens zijn toezichtstrategie, de komende jaren voor een meer beperkte opzet van het jaarlijkse Rapport Toezicht. Hierbij komt de focus meer te liggen op het financieel toezicht. Daarnaast kiest het CvTA elk jaar een aantal toezichtthema’s. Deze worden volgens de strategie elk jaar opnieuw bepaald op basis van een risico-inventarisatie.⁶⁶

Door te kiezen voor themagericht toezicht zal een jaarlijkse arbeidsintensieve uitvraag naar het functioneren van de sector niet meer

plaatsvinden, wat een (administratieve) verlichting van het toezicht kan betekenen. Dit neemt overigens niet weg dat er een kans is dat de themagerichte onderzoeken door het CvTA voor sommige cbo’s een verzwaring in het toezicht kunnen betekenen. Dit zal afhankelijk zijn van de mate waarin het thema bij een cbo speelt en de mate waarin door de cbo op dit thema al is voorzien.

Het CvTA beoogt door risico- en themagericht toezicht te gaan houden, minder afhankelijk te zijn van de gegevens aangeleverd door de cbo’s en obo’s en zich meer kan richten op onderzoek naar andere thema’s/risico’s zoals de communicatie van de cbo’s en obo’s richting rechthebbenden.⁶⁷

De toezichtstrategie van het CvTA is recent gepubliceerd en in april 2024 gepresenteerd aan de cbo’s en obo’s. Het is daarom nog lastig te beoordelen in hoeverre het CvTA in de praktijk invulling geeft aan risicogericht toezicht. Bovendien valt de nieuwe toezichtstrategie officieel buiten de evaluatieperiode (2018 – 2023). Naar eigen zeggen past het CvTA risicogericht toezicht in de praktijk al toe waar dit mogelijk is.

Voor de cbo’s is het risicogerichte toezicht door het CvTA in de praktijk pas recent geïmplementeerd en nog beperkt merkbaar. Veel cbo’s zijn in gesprekken ook sceptisch over de mogelijkheid voor het CvTA om risicogericht toezicht te gaan uitvoeren. Volgens de cbo’s is het CvTA al jaren bezig met het praten over risicogericht toezicht, maar is dit in de praktijk nog niet merkbaar geweest.

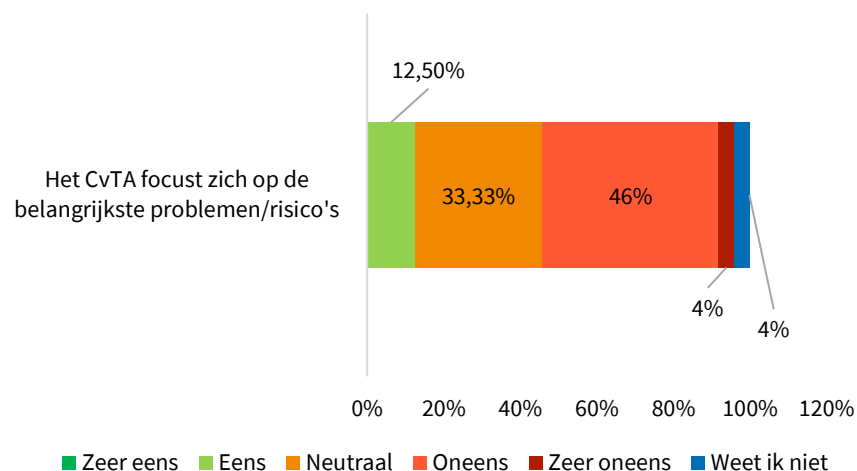
In de survey is een groot gedeelte van de cbo’s eveneens kritisch op de risicogerichtheid van het CvTA gedurende de evaluatieperiode. Bovendien zien we op basis van de survey dat het CvTA volgens de cbo’s nog

⁶⁵ Zijlstra Center (2021). *Analyse zelfevaluatie CBO’s*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2021/10/Analyse-zelfevaluaties-CBOs.pdf>.

⁶⁶ CvTA (2024). *Toezichtstrategie*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/02/Toezichtstrategie-CvTA.pdf>.

⁶⁷ CvTA (2024). *Position paper*.

onvoldoende in staat is om zich op de belangrijkste risico's en problemen te richten. Als toelichting geven de cbo's aan dat het CvTA de afgelopen jaren geen maatwerk heeft geleverd.

Figuur 1. Stelling online survey 'selectiviteit' (n=24).

3.2 Slagvaardigheid

Inzet van bevoegdheden en instrumenten

Het CvTA onderscheidt preventieve toezichtstaken, repressieve toezichtstaken en overige taken. Het CvTA rapporteert niet op een eenduidige manier over de bevoegdheden en instrumenten die het CvTA kan inzetten voor zijn toezicht en de activiteiten die hij uitvoert. Het CvTA geeft aan momenteel de manier van rapporteren te herzien. Op basis van de website van het CvTA, het jaarlijkse Rapport Toezicht en jaarverslagen hebben we ten behoeve van deze evaluatie zelf een logische structuur/een verdeling aangebracht.

Preventieve toezichtactiviteiten

Voor de volledigheid verstaan wij onder de preventieve toezichtactiviteiten: alle activiteiten die het CvTA onderneemt voordat het overgaat tot repressief toezicht en/of handhaving, dus niet alleen de instemmingsverzoeken.

In zijn Rapport Toezicht, die het CvTA jaarlijks publiceert, rapporteert het CvTA over verschillende preventieve toezichtactiviteiten die het CvTA uitvoert op basis van artikel 3, uit de Wet Toezicht. Het CvTA rapporteert in het Rapport Toezicht onder andere over instemmingsverzoeken.⁶⁸ Hierbij wordt onderscheid gemaakt tussen de volgende activiteiten:

- **Instemmingsverzoeken in het algemeen:** het instemmen met wijzigingen in statuten of bestuursreglementen van cbo's en obo's.
- **Instemmingsverzoeken voor rechthebbenden:** het instemmen met (gewijzigde) repartitiereglementen, geschillenregelingen en aansluitingsovereenkomsten van cbo's en obo's.

⁶⁸ Tot 2013 werd het begrip goedkeuringsactiviteiten gehanteerd. In de praktijk worden deze termen (ook door het CvTA) nog door elkaar gebruikt.

- **Instemmingsverzoeken voor betalingsplichtigen:** Het instemmen met (gewijzigde) algemene (licentie)voorwaarden modelovereenkomsten en tariefverhogingen van cbo's.⁶⁹

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Wijzigingen in statuten of bestuursreglementen	14	16	2	6	2	-
Rechthebbers						
Repartitiereglementen	11	16	9	8	4	-
Geschillenregelingen	1	2	0	1	0	-
Aansluitingsovereenkomsten	7	2	1	1	1	-
Betalingsplichtigen						
Modelovereenkomsten	2	5	0	0	0	-
Tariefverhogingen	1	0	0	0	0	-

Tabel 5. Overzicht instemmingsverzoeken o.b.v. Rapport Toezicht CvTA in de periode 2018-2022.

Daarnaast rapporteert het CvTA, in het kader van preventief toezicht, in zijn Rapport Toezicht over de financiën van de cbo's. Het CvTA houdt hierbij toezicht op de vereisten waar de cbo's aan moeten voldoen volgens de wet. Voorbeelden hiervan zijn het jaarlijks publiceren van een transparantieverslag, vereisten ten aanzien van het tempo van repartitie en de kosten van cbo's.⁷¹

⁶⁹ CvTA (2019 t/m 2023). *Rapport Toezicht CvTA 2018 t/m 2022*.

⁷⁰ Het Rapport Toezicht 2023 is nog niet beschikbaar gedurende deze evaluatie.

⁷¹ CvTA (2019 t/m 2023). *Rapport Toezicht CvTA 2018 t/m 2022*.

In zijn jaarverslagen rapporteert het CvTA ook over het totaal aantal ontvangen instemmingsverzoeken en het totaal aantal keer dat het CvTA heeft ingestemd met een instemmingsverzoek. In zijn jaarverslag maakt het CvTA geen onderscheid in het soort instemmingsverzoek.

Naast preventief toezicht op basis van artikel 3 van de Wet Toezicht, voert het CvTA ook andere activiteiten uit om naleving van de Wet Toezicht te waarborgen.

Sinds 2022 heeft het CvTA de taak om een bestuurderstoets uit te voeren (artikel 5aa Wet Toezicht). Gedurende 2022 heeft het CvTA hiervoor de voorbereidingen getroffen en in de eerste helft van 2023 hebben zes toetsingen plaatsgevonden bij de 'grote' cbo's.⁷²

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Verzoek instemming		0	33	25	18	17
Goedkeuring		78	102	100	69	13
Bestuurderstoets	-	-	-	-	-	6

Tabel 6. Overzicht preventieve toezichtactiviteiten o.b.v. jaarverslag CvTA in de periode 2018-2023.

Het CvTA heeft ook de bevoegdheid, in het kader van toegangsrecht, om algemene ledenvergaderingen, aangeslotenvergaderingen en bestuursvergaderingen van cbo's en obo's bij te wonen (artikel 5, Wet Toezicht). In het jaarverslag van 2023 rapporteert het CvTA voor het eerst in

⁷² CvTA (2023). *Toezichtrapport 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/10/Jaarrapport-Toezicht-2022.pdf>;

CvTA (2024). *Jaarverslag 2023*.

cijfers over het aantal bijgewoonde vergaderingen. In 2023 bezocht het CvTA twee vergaderingen.⁷³

Ook is het CvTA in 2020 gestart met jaarlijkse bijeenkomsten voor cbo's en obo's. CvTA stelt tijdens deze bijeenkomst telkens een bepaald thema centraal.⁷⁴ In het jaarverslag van 2023 rapporteert het CvTA voor het eerst cijfermatig over het aantal georganiseerde bijeenkomsten. In 2023 organiseerde het CvTA twee bijeenkomsten.⁷⁵

Andere activiteiten die het CvTA uitvoert in het kader van preventief toezicht hebben te maken met informatieoverdracht. Het CvTA voert hiertoe jaarlijks informatieve gesprekken met alle organisaties onder zijn toezicht op basis van een informele agenda, waarin relevante ontwikkelingen kunnen worden gedeeld. Daarnaast voert het CvTA enkele bestuurlijke overleggen met de directie van de cbo, één of meerdere collegeleden en leden van de staf van het CvTA. Het CvTA voert ook gesprekken met ander stakeholders zoals belangenorganisatie VOICE, uitvoeringsorganisatie CEDAR, VNO/NCW en het ministerie van JenV. Tot slot voert het CvTA gesprekken met rechthebbenden en betalingsplichtigen, wetenschappers en anderen die op enige wijze betrokken zijn bij het toezichtsveld en de sector met auteursrechten.⁷⁶ In zijn jaarverslag uit 2023 geeft het CvTA voor de eerste keer een cijfermatig overzicht van de gevoerde gesprekken en het aantal bestuurlijke overleggen (zie tabel 7).

⁷³ CvTA (2024). *Jaarverslag 2023*.

⁷⁴ CvTA (2021). *Jaarverslag 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

⁷⁵ CvTA (2024). *Jaarverslag 2023*.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gesprekscyclus	-	-	-	-	-	23
Bestuurlijk overleg	-	-	-	-	-	9
Stakeholdergesprekken	-	-	-	-	-	18

Tabel 7. Overzicht gesprekken (informatief) in de periode 2018-2022.

Het CvTA doet ook aan 'actieve waarneming'. Hiervoor doet het CvTA periodiek onderzoek naar de mate waarin cbo's voldoen aan verplichtingen. Het CvTA bezoekt bijvoorbeeld websites van de cbo's om te constateren of voldaan is aan verplichtingen, zoals het publiceren van bepaalde stukken en informatie op de website.⁷⁷ Het CvTA geeft aan dat onder actieve waarneming ook het volgen van mediaberichten, het voeren van gesprekken, het lezen van wetenschappelijke artikelen en het verzamelen van signalen van betrokkenen valt.

Repressieve toezichtactiviteiten/handhaving

Het CvTA rapporteert in zijn Rapport Toezicht over de gegeven adviezen, signalen en handavingsverzoeken die rechthebbenden en belanghebbenden kunnen indienen over de cbo's en obo's.

⁷⁶ CvTA (2024). *Jaarverslag 2023*.

⁷⁷ CvTA (2021). *Beleid- en uitvoeringskader toezicht collectief beheer*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2021/10/Beleid-en-toezichtskader-toezicht-cbos-schoon-DEF-website.pdf>.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Signalen/handavings-verzoeken	10	2	5	7	3	12
Toezigingsbesluiten⁷⁸	-	-	-	-	-	0
Boetes/last onder dwangsom	-	-	-	-	-	0
Adviezen		32	34	37	26	28

Tabel 8. Overzicht repressieve toezichtactiviteiten o.b.v. Rapport Toezicht CvTA in de periode 2018-2022 en jaarverslagen CvTA in de periode 2018-2023.

Het CvTA rapporteert in zijn jaarverslag ook over het aantal normatieve gesprekken. Het CvTA voert normatieve gesprekken met organisaties op het moment dat de bevindingen in het Rapport Toezicht van het voorgaande jaar meerdere malen op dezelfde punten niet *compliant* zijn of waarvan de overtreding als ernstig wordt opgevat. Dit zijn gesprekken in het kader van (*non*)*compliance* en verscherpt toezicht.

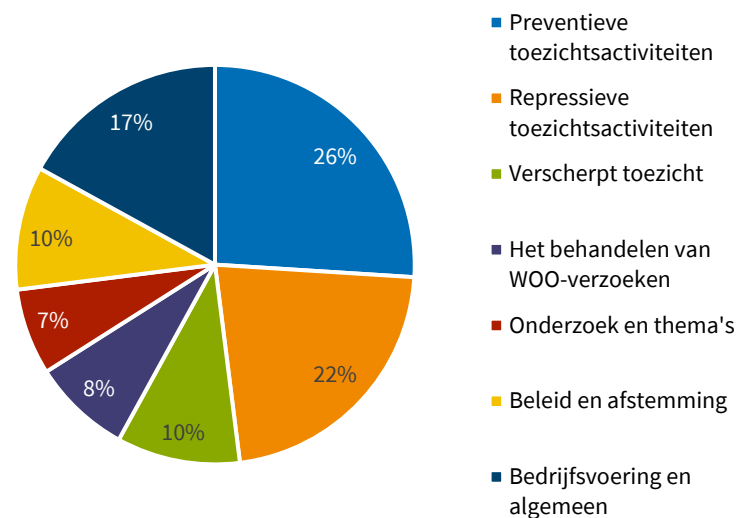
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Gesprekken (non) compliance	-	3	6	5	2	7
Gesprekken verscherpt toezicht	-	5	6	3	4	4

Tabel 9. Overzicht gesprekken (normatief) in de periode 2018-2023.

⁷⁸ Sinds 2021.

Gebruik van bevoegdheden

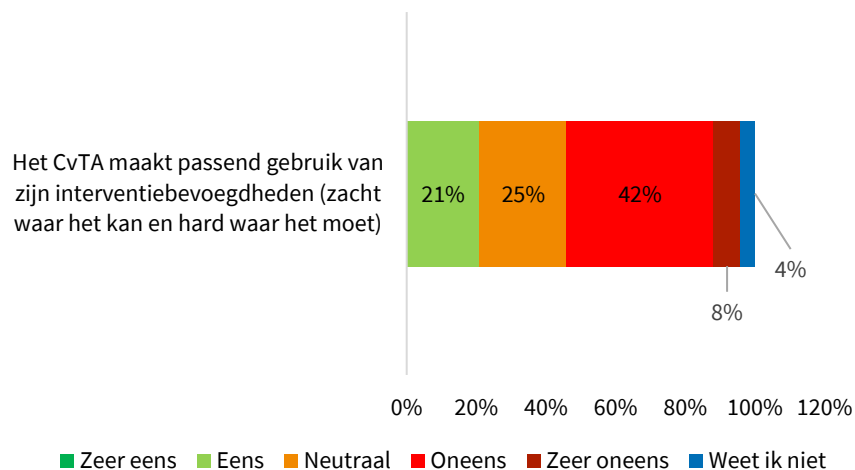
Het CvTA rapporteert in zijn jaarverslag van 2022 voor de eerste keer over de tijdsinzet (per toezichtsactiviteit). Volgens het jaarverslag is de tijdsbesteding van het CvTA als volgt verdeeld:⁷⁹

Figuur 2. Tijdsbesteding CvTA per toezichtactiviteit in het jaar 2022.

De cbo's zijn kritisch op de wijze waarop het CvTA gebruik maakt van zijn bevoegdheden. Volgens de survey is 50% van de respondenten van mening dat het CvTA niet passend gebruik maakt van zijn interventiebevoegdheden.

⁷⁹ CvTA (2023). *Jaarverslag 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

Figuur 3. Stelling online survey 'gebruik bevoegdheden' (N=24).

Uit gesprekken en de online survey blijkt dat cbo's van mening zijn dat het CvTA zijn bevoegdheden en instrumenten met betrekking tot preventief toezicht, te ruim inzet. Veel cbo's geven aan de ervaring te hebben dat het CvTA de neiging heeft om gebruik te maken van alle mogelijke bevoegdheden, en deze in de interpretatie van de wet ook oprekt. Terwijl het CvTA volgens de cbo's bevoegdheden 'kan' inzetten en niet 'moet' inzetten. Ook kan het CvTA, volgens de cbo's, meer maatwerk leveren.

In gesprekken geven de cbo's verder aan dat het CvTA met name in het beoordelen van instemmingsverzoek te veel gericht is op details en (te) weinig onderscheid maakt tussen hoofd- en bijzaken. Ook is het voor cbo's vaak niet effectief/behulpzaam om contact te zoeken met het CvTA. De ervaring van cbo's is dat het CvTA vaak elk verzoek groot oppakt, wat weer tot meer vragen voor de cbo's leidt en hoge doorlooptijden. Dit heeft volgens de cbo's een afschrikwekkend effect, omdat dit arbeidsintensief is.

Voor de kleinere cbo's, met weinig fte beschikbaar, geven aan dit als een belemmering te ervaren. Het CvTA reageert hierop door aan te geven dat het feit dat hun toezicht in het algemeen als 'veel' wordt ervaren, valt te verklaren gezien het aantal wettelijke vereisten waar cbo's en obo's aan moeten voldoen, en gezien het toegenomen aantal bevoegdheden/instrumenten dat het CvTA kan inzetten. Zowel het CvTA als de cbo's zijn hier de afgelopen jaren bekend mee moeten raken.

Het CvTA herkent de kritiek van de cbo's op het behandelen van instemmingsverzoeken (inclusief de lange doorlooptijden). Tegelijkertijd geeft het CvTA aan dat cbo's deze taken (met name de instemmingsverzoeken en wat hiervoor dient te worden aangeleverd) juist onderschatten. Het gevolg van de aandacht voor de instemmingsverzoeken in de afgelopen jaren, heeft er volgens het CvTA toe geleid dat de cbo's nu goed zijn ingericht. Later in dit hoofdstuk gaan we verder in op de doorlooptijden.

Prioritering

Het CvTA hanteert sinds 2021 een beleids- en uitvoeringskader waarmee het inzicht geeft in de bevoegdheden en instrumenten die het kan inzetten om de wet te handhaven. Sinds 2022 publiceert het CvTA jaarlijks een jaarplan met speerpunten en biedt het CvTA in zijn jaarverslag inzicht in de verhouding tussen preventief en repressief toezicht. Uit gesprekken en de online survey, blijkt dat het volgens, met name de cbo's, voor hen vaak niet helder is op welke gronden het CvTA zijn bevoegdheden inzet en op welke wijze het CvTA prioritering aanbrengt in zijn casuïstiek en inzet van bevoegdheden/instrumenten. Daarnaast is het voor ondertoezichtgestelden organisaties niet helder waarom zij bepaalde informatie dienen aan te leveren, dan wel vragen van het CvTA dienen te beantwoorden.

Een deel van het werk, bijvoorbeeld het financieel toezicht, is volgens het CvTA inmiddels voorspelbaar en gestandaardiseerd. Daarnaast zijn er ook

activiteiten die niet gestandaardiseerd zijn en waar het CvTA geen eenduidige routekaart voor heeft. Volgens het CvTA is de reden hiervoor dat de casuïstiek tussen de cbo's sterk kan verschillen. Voor de activiteiten die nog niet gestandaardiseerd zijn, bepalen medewerkers samen op basis van expertise en in overleg welke activiteiten prioriteit hebben en/of haalbaar zijn.

Het CvTA werkt gedurende evaluatieperiode intern wel met een werkplan en planning. In het werkplan zijn de plannen uit het jaarplan verder uitgewerkt in concrete activiteiten. In gesprekken geeft het CvTA aan dat de medewerkers elk kwartaal bij elkaar proberen te komen om de voortgang van het jaarplan te bespreken. Het kan voorkomen dat incidenten dan voorrang krijgen op de jaarplanning. Het CvTA prioriteert naar eigen zeggen op basis van wettelijke taken en de termijnen die aan bepaalde activiteiten zijn gekoppeld. Zo is het CvTA wettelijk verplicht om binnen acht weken een besluit te nemen over een binnengekomen instemmingsverzoek. Prioritering van activiteiten kan hierdoor veranderen, omdat het CvTA aan verzoeken, signalen en/of incidenten voorrang moet geven. Het kan hierdoor voorkomen dat bepaalde voorgenomen activiteiten blijven liggen. Volgens het CvTA zijn dit vaak interne taken, zoals bijvoorbeeld het (door)ontwikkelen van het eigen beleid. In gesprek met de cbo's probeert het CvTA wel inzicht te krijgen in eventuele verzoeken die binnenkomen, zodat het hier rekening mee kan houden in de planning.

Het CvTA beoogt met de introductie van de toezichtstrategie, inclusief risico- en themagericht toezicht, een steeds voorspelbaardere toezichthouder te worden. Ook de cbo's geven aan behoefte te hebben aan meer inzicht in het 'hoe' en 'waarom' van het toezicht door het CvTA (ook

op de lange termijn). De toezichtstrategie is een belangrijke eerste stap. Cbo's zien graag dat deze ook in de praktijk wordt gebracht.

Doorlooptijden

Op basis van documenten kunnen we de doorlooptijden van de behandeling van instemmingsverzoeken door het CvTA niet herleiden. Naar eigen zeggen registreert en monitort het CvTA binnengekomen instemmingsverzoeken wel om binnen de wettelijke termijn te blijven. Het is op basis van de beschikbare informatie lastig om hier feitelijk over te oordelen. Het CvTA heeft wel recent een evaluatie uitgevoerd (rapport Preventief Toezicht) van de preventieve toezichtactiviteiten, en specifiek de instemmingsverzoeken. Het CvTA is naar aanleiding van een survey en gesprekken met cbo's de instemmingsverzoeken gaan evalueren. Zowel de cbo's/ obo's als het CvTA waren zelf ontevreden met de lange doorlooptijden van de instemmingsverzoeken.⁸⁰

Het CvTA heeft tussen september 2022 en september 2023 praktijkonderzoek gedaan naar zeventien instemmingsverzoeken. Op basis van dit onderzoek is het CvTA tot de conclusie gekomen dat het met name in de communicatie over zijn werkwijze naar buiten toe en de tijdige aanlevering van de juiste gegevens richting de cbo's nog sterk kan verbeteren. Het CvTA hoopt hiermee het proces te verbeteren en de doorlooptijden verkorten. Het CvTA kan onder andere meer inzicht geven in zijn beoordelingskaders omtrent de instemmingsverzoeken. Daarnaast kan het CvTA een zogenaamde intake invoeren van de verzoeken. Hierdoor wordt tijdig opgemerkt welke informatie en onderbouwing bij een eventueel instemmingsverzoek gemist wordt voor een snelle beoordeling. De cbo kan de ontbrekende informatie dan tijdig aanvullen. Naar aanleiding

⁸⁰ CvTA (2024). *Rapport Evaluatie Preventief Toezicht*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/07/Rapport-Evaluatie-Preventief-Toezicht-CvTA-19-juni-2024.pdf>.

van het zeer recent uitgevoerde onderzoek naar de doorlooptijden van de instemmingsverzoeken wil het CvTA in gesprek gaan met de cbo's en obo's over de aanbevelingen. Hiermee wil het CvTA sturen op een makkelijkere procedure en kortere doorlooptijden.⁸¹

In gesprekken geeft het CvTA aan dat de lange doorlooptijden ook het gevolg zijn van de informatie die de cbo's aanleveren. Volgens het CvTA is de informatie vanuit cbo's vaak onvolledig en niet altijd juist of relevant. Hierdoor dient het CvTA de informatie op te vragen, of is het CvTA veel tijd kwijt met het doorvragen. Hierdoor dient het CvTA de informatie alsnog op te vragen, of is het CvTA veel tijd kwijt met het doorvragen naar bijvoorbeeld de onderbouwing van bepaalde besluiten. Volgens het CvTA kost het doorvragen en het soms reconstrueren van de gegevens veel tijd. Ook in het evaluatierapport staat dat de cbo's meer aandacht dienen te besteden aan een goede onderbouwing van hun instemmingsverzoeken.⁸² In gesprekken herkennen de cbo's deze reflectie van het CvTA niet. De cbo's geven aan dat voornamelijk het contact met het CvTA juist veel tijd kost. Als voorbeeld benoemen de cbo's dat vragen vanuit de cbo's vaak leiden tot (nog) meer vragen vanuit het CvTA. Dit roept volgens hen ook irritatie op, omdat het CvTA vervolgens binnen hele korte termijn reactie verwacht, en vervolgens zelf weer lang uittrekt om een reactie te geven.

Effecten van het toezicht

Het CvTA heeft geen concrete doelen opgesteld aan de hand van zijn taken. Het CvTA hanteert ook geen prestatie-indicatoren om inzicht te geven in het presteren van de eigen organisatie. Het CvTA hanteert wel sinds 2022 een jaarplan waarin het speerpunten en thema's opneemt voor het komende

jaar. Het CvTA geeft zelf aan dat het een effectief toezichthouder is wanneer de cbo's en obo's goed functioneren in hun maatschappelijke rol.⁸³

Verschillende indicatoren kunnen wel inzicht geven in het effect van het toezicht, zoals het functioneren van de cbo's en obo's, het gebruik van bevoegdheden, het aantal binnengekomen signalen/handavingsverzoeken, het aantal opgelegde boetes/dwangsommen, het aantal klachten over het CvTA en het aantal bezwaren over besluiten van het CvTA.

In zijn Rapport Toezicht rapporteert het CvTA jaarlijks over het functioneren van de cbo's en obo's. In het Rapport Toezicht beschrijft het CvTA per ondertoezichtgestelden organisatie, in welke mate deze voldoet aan de wettelijke vereisten per toezichtsveld (transparantie, bestuur en organisatie, WNT, rechthebbenden, betalingsplichtigen en financiën). Het CvTA maakt in zijn rapportage onderscheid tussen: voldoet/compliant, deels voldoet/compliant en niet (geheel) voldoet/compliant. Uit de toezichtrapporten blijkt dat in 2022 een groot deel van de cbo's voldoen aan de wettelijke vereisten. Iets meer dan de helft van de cbo's uit de rapportage (twaalf van de twintig) voldoet in 2022 nog niet geheel aan de wettelijke vereisten. Cbo's voldoen het vaakst niet (geheel) aan de vereisten op het gebied van financiën.

Het CvTA rapporteert in zijn jaarverslagen en Rapporten Toezicht niet over het aantal opgelegde boetes en/of lasten onder dwangsom. De reden hiervoor is dat het CvTA nog nooit een boete en/of last onder dwangsom

⁸¹ CvTA (2024). *Rapport Evaluatie Preventief Toezicht*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/07/Rapport-Evaluatie-Preventief-Toezicht-CvTA-19-juni-2024.pdf>.

⁸² CvTA (2024). *Rapport Evaluatie Preventief Toezicht*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/07/Rapport-Evaluatie-Preventief-Toezicht-CvTA-19-juni-2024.pdf>.

⁸³ CvTA (2023). *Toezichtrapport 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/10/Jaarrapport-Toezicht-2022.pdf>.

heeft toegepast. Het CvTA rapporteert ook niet op een cijfermatige wijze over het aantal overtredingen van de cbo's en obo's.

In zijn jaarverslagen rapporteert het CvTA wel over het aantal binnengekomen signalen/handhavingsverzoeken. Het aantal signalen/handhavingsverzoeken wisselen per jaar, met uitschieters naar boven in de jaren 2018 en 2023. Het CvTA rapporteert niet over de inhoud van de signalen/handhavingsverzoeken.

In jaarverslagen zien we bovendien dat het aantal klachten jegens het CvTA, bezwaren tegen besluiten van het CvTA en beroepen over voorlopige voorzieningen zijn afgenomen. In de laatste twee jaar heeft het CvTA helemaal geen klachten ontvangen. Het CvTA rapporteert in zijn jaarverslagen niet op een eenduidige manier over de ontvangen bezwaren en beroepen. Het CvTA is momenteel aan de slag met een nieuwe wijze van rapporteren.

In de jaarverslagen van 2018 tot en met 2021 rapporteert het CvTA over de ontvangen bezwaren, de status van de procedure en in enkele gevallen over de uitkomst. In de jaarverslagen van 2022 en 2023 publiceert het CvTA alleen cijfermatig over het aantal bezwaren en beroepen. Uit de jaarverslagen 2018 t/m 2021 blijkt dat het CvTA de bezwaar- en beroepsprocedures vaak binnen één jaar afhandelt (en anders het jaar erna). In enkele gevallen leidt een bezwaar tot een beroep. Vaak worden beroepen uiteindelijk ingetrokken. Op basis van de jaarverslagen kunnen we constateren dat in ieder geval één beroep gegrond is verklaard.⁸⁴

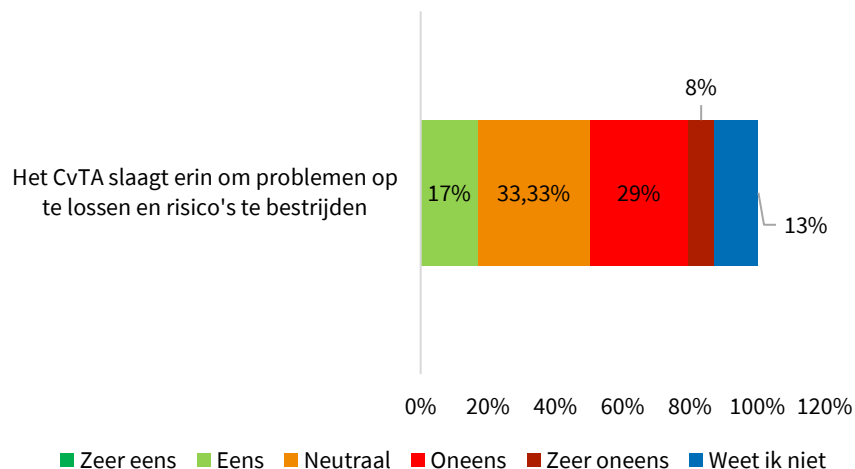
⁸⁴ CvTA (2019 t/m 2024). *Jaarverslagen 2018 t/m 2023*.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Klachten jegens handelswijze van het CvTA	3	2	0	0	0	1
Bezwaren tegen besluiten van het CvTA	15	2	2	3	4	1
Beroepen en Voorlopige voorzieningen	5	5	1	0	0	0

Tabel 10. Overzicht woo-verzoeken, klachten, bezwaren en beroepen CvTA o.b.v. Rapport Toezicht CvTA in de periode 2018-2022 en jaarverslagen CvTA in de periode 2018-2023.

Het CvTA geeft ook aan dat het effect van zijn toezicht niet op papier/in cijfers te kunnen uitdrukken, omdat ook de vele gesprekken die het CvTA met organisaties voert ervoor zorgt dat een formeel traject soms niet nodig is. Volgens het CvTA heeft, met name, het inzetten van zijn preventieve toezichtsbevoegdheden ertoe geleid dat de cbo's en obo's steeds beter bekend zijn geraakt met de wettelijke vereisten uit het Wet Toezicht en dat cbo's en obo's ook steeds beter voldoen aan deze vereisten.

Een groot deel van de cbo's vindt dat het CvTA er niet in slaagt om zich te richten op de belangrijkste problemen en risico's (37% van de respondenten is het (zeer) oneens met de stelling), zie figuur 4.

Figuur 4. Stellingen online survey 'effect van het toezicht' (N=24).

In de toelichting, die een aantal cbo's in de online survey en de gesprekken hebben genoemd, zien we aan de ene kant dat het hier gaat om onderwerpen/problemen die in de toekomst een rol kunnen (gaan) spelen in de sector. Denk hierbij aan ontwikkelingen op het internationale terrein en ontwikkelingen en uitdagingen op het gebied van digitalisering. Aan de andere kant benoemen cbo's ook behoefte te hebben aan een meer lange termijn visie op de uitoefening van het toezicht door het CvTA, waarbij het CvTA rekening houdt met ontwikkelingen voor de sector.

De obo's zijn minder kritisch op het toezicht door het CvTA. Een verklaring hiervoor kan zijn dat het CvTA en de obo's minder contact hebben. Ook staan de obo's minder lang onder toezicht.

⁸⁵ CvTA (2024). *Position paper*.

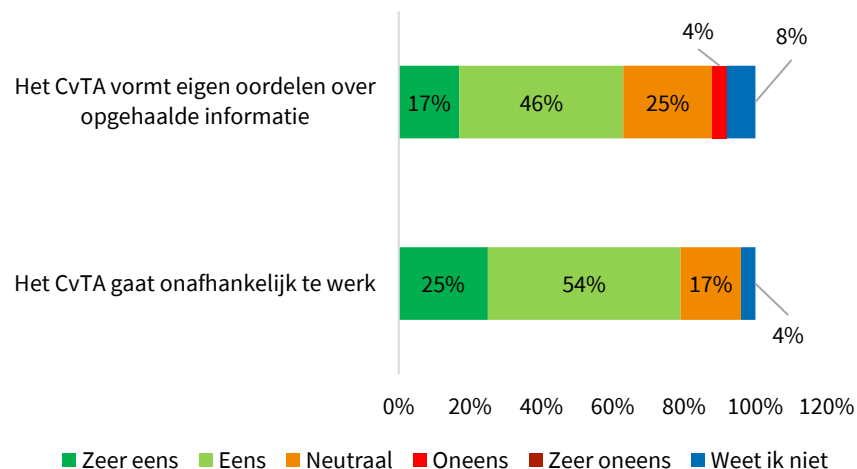
3.3 Onafhankelijkheid

3.3.1 Onafhankelijkheid

Het CvTA is als zbo deel van de staat en valt onder het ministerie van JenV. Het stelt zijn eigen jaarplan en begroting vast. Het CvTA heeft een drietal collegeleden die collegiale besluiten nemen. Zij zijn gebonden aan de integriteitscode. Naar eigen zeggen heeft het CvTA altijd veel aandacht voor het waarborgen van onafhankelijkheid, met name vanwege de korte lijntjes onder de ondertoezichtgestelden.⁸⁵

Het CvTA wordt door een groot deel van de partijen gezien als een (zeer) onafhankelijke organisatie (figuur 5). De cbo's en obo's zijn van mening dat het CvTA een onafhankelijke organisatie is die eigen oordelen vormt over de opgehaalde informatie. Volgens de cbo's is het CvTA soms zelfs (onterecht) te onafhankelijk en hebben ze niet altijd de juiste kennis in huis om de ontvangen informatie goed te duiden. Volgens de cbo's is het kennisniveau erg persoonsafhankelijk. De cbo's geven in gesprek aan dat het kan voorkomen dat informatie uit (informele) gesprekken met medewerkers, niet strookt met de informatie die uiteindelijk op papier komt te staan en/of waar een besluit over wordt genomen. Op basis van deze evaluatie hebben we geen aanleiding om aan te nemen dat dit structureel gebeurt.

Ook het ministerie van JenV oordeelt positief over de onafhankelijkheid van het CvTA en benoemt dat het hier nog nooit klachten en bezwaren over heeft gehad.

Figuur 5. Stellingen online survey 'onafhankelijkheid' (N=24).

3.3.2 Interne en externe governance

De governance van het CvTA is geen onderdeel van deze evaluatie. Toch zijn (goed) functionerende interne (relatie tussen College, secretaris-directeur en staf) en externe (relatie tussen het CvTA en het ministerie van JenV) belangrijke waarborgen voor onafhankelijkheid.

Relatie College en staf

De relatie tussen het College, secretaris-directeur en de staf is over het algemeen goed.

De collegeleden hebben ieder voor zich hun eigen deskundigheid en brengen deze in. Daarnaast hebben ze hun eigen netwerk dat zij waar nodig ook inzetten. De collegeleden werken met portefeuilles, wat overzicht geeft en efficiëntie biedt. De collegeleden tonen zich flexibel wat betreft tijd en inzet, ook al zijn de collegeleden parttime beschikbaar.

Volgens het CvTA is, vanwege het feit dat het een kleine organisatie is, het positief dat er (zeer) korte lijnen zijn tussen het College en de medewerkers (ook onderling). Daarnaast kent het CvTA een open werkcultuur.

Vanwege de kleine organisatie is er niet altijd onderscheid te maken tussen beleid en uitvoering. Dit kan besluitvormingsprocessen in de weg gaan zitten. Van collegeleden wordt namelijk verwacht dat ze, naast meewerkend voorman/voorzitter, ook bereid zijn om mee te werken aan de deskundige informatiepositie van het CvTA. Een andere kwetsbaarheid is dat het financiële toezicht momenteel bij één persoon is ondergebracht.

Ook het ministerie van JenV merkt op dat de lijntjes binnen de organisatie kort zijn en dat dit goed werkt. Het ministerie van JenV benoemt wel dat de rust, continuïteit en stabiliteit met name is wedergekeerd sinds het aanstellen van de nieuwe secretaris-directeur in 2021.

Relatie met JenV

Het CvTA valt sinds 2019 onder het sturingsmodel van het ministerie van JenV. Binnen dit model wordt de rol van opdrachtgever belegd bij de directie Wetgeving en Juridische Zaken (DWJZ) en de rol van eigenaar bij de plaatsvervangend secretaris-generaal/directie eigenaarsadviesing (DEA). Voor 2019 werd de rol van eigenaar en opdrachtgever vervuld door de secretaris-generaal van JenV, daarin ondersteund door de Directie Wetgeving en Juridische Zaken, sector Privaatrecht.

Het ministerie van JenV is binnen het sturingsmodel verantwoordelijk voor het benoemen van collegeleden, de financiering en kan ter verantwoording worden geroepen over de taakuitoefening van het CvTA en het functioneren van het stelsel collectief beheer.

Het CvTA valt in het sturingsmodel in de categorie ‘conveniënt organisaties’.⁸⁶ Dit betekent dat het CvTA onder een minimale variant binnen het sturingsmodel van JenV valt, waardoor het een minder zwaar regime en aansturing heeft vanuit het ministerie van JenV. Dit betekent dat het CvTA wel conform het sturingsmodel de overlegstructuur van de P&C Cyclus volgt, maar dat het CvTA geen kwartaalrapportages of kwartaalgesprekken hoeft te voeren.⁸⁷

Het CvTA en het ministerie van JenV zijn in 2023 gestart met het opstellen van een relatiestatuuat waarin werkafspraken tussen de verschillende partijen zijn vastgelegd. Het relatiestatuuat is gebaseerd op de bestaande wettelijke kaders vanuit de Wet Toezicht, de kaderwet zbo’s, het bestuursreglement en aanvullend de P&C-cyclus van JenV. Het document is tot op heden nog niet openbaar en in concept.

Uit gesprekken blijkt dat het ministerie van JenV en het CvTA verschillende opvattingen hebben over de invulling van het opdrachtgeverschap. Volgens het CvTA is het niet geheel wenselijk om gepositioneerd te zijn bij de wetgevingsdirectie in het Privaatrecht. Het CvTA vindt de positie beperkend, omdat het budget voor het CvTA direct drukt op het beschikbare budget voor medewerkers van JenV. Ook is er geen aparte beleidsafdeling op het gebied van toezicht op collectief beheer van Auteursrecht, waardoor het CvTA naar eigen zeggen een *counterpart* mist op het gebied van collectief beheer en het daaraan verbonden houden van publiekrechtelijk toezicht op cbo’s en obo’s binnen de directie.⁸⁸ Door het

CvTA is geopperd om hen bij een andere afdeling onder te brengen. Hier blijven het CvTA en JenV de aankomende tijd over in gesprek.

De onderlinge relatie in de driehoek is over het algemeen goed. Volgens alle partijen in de driehoek is de relatie onderling de afgelopen jaren sterk geprofessionaliseerd. Ook de (informele) relatie tussen het ministerie van JenV en het CvTA is sterk verbeterd sinds de benoeming van de huidige voorzitter van het CvTA.

Overige ontwikkelingen

Het CvTA is een kleine zbo zonder rechtspersoonlijkheid. Het CvTA heeft een Stichting Facilitaire Voorzieningen CvTA (hierna: Steunstichting) opgericht om als rechtspersoon te kunnen handelen. Bestuur van de Steunstichting is het college. De Steunstichting zorgt voor alle facilitaire voorzieningen.⁸⁹ Deze constructie is de afgelopen jaren onderdeel van discussie en gesprek geweest. In 2021 heeft onderzoeksbureau Van de Bunt onderzoek gedaan naar de mogelijkheid van een transitie van de Steunstichting naar het ministerie van JenV. In het onderzoek concludeert van de Bunt echter dat het niet wenselijk is om op dit moment een transitie in te zetten. Van de Bunt doet de aanbeveling om eerst ‘het huis op orde’ te krijgen. Dit gaat met name om het waarborgen van de continuïteit van het CvTA als organisatie, mede vanwege een groot aantal personeelsswisselingen in de afgelopen jaren.⁹⁰ Hier heeft het CvTA inmiddels uitvoering aan gegeven.

⁸⁶ Conveniënt organisaties zijn qua omvang en risico’s (politiek, financieel, etc.) lager ingeschat dan andere organisaties in het sturingsmodel JenV.

⁸⁷ Ministerie van JenV en CvTA (2023). *Relatiestatuuat College van Toezicht Auteurs- en naburige rechten en Ministerie van Justitie en Veiligheid. Status: concept*; Ministerie van

Justitie en Veiligheid (2019). *Overdrachts- en samenwerkingsdocument College van Toezicht Auteurs- en naburige rechten*.

⁸⁸ CvTA (2024). *Position paper*.

⁸⁹ Ministerie van JenV. (2023). *Relatiestatuuat CvTA status CONCEPT*.

⁹⁰ Van de Bunt (2021). *Transitie naar JenV: ‘bezint eer ge begint’*.

3.4 Transparantie en professionaliteit

3.4.1 Transparantie

Communicatie en inzichtelijk toezicht

Het CvTA communiceert op transparante wijze. Op de website van het CvTA staat een algemene toelichting over de invulling van zijn toezicht en zijn bevoegdheden. Daarnaast is via de website onder meer de volgende informatie te raadplegen:⁹¹

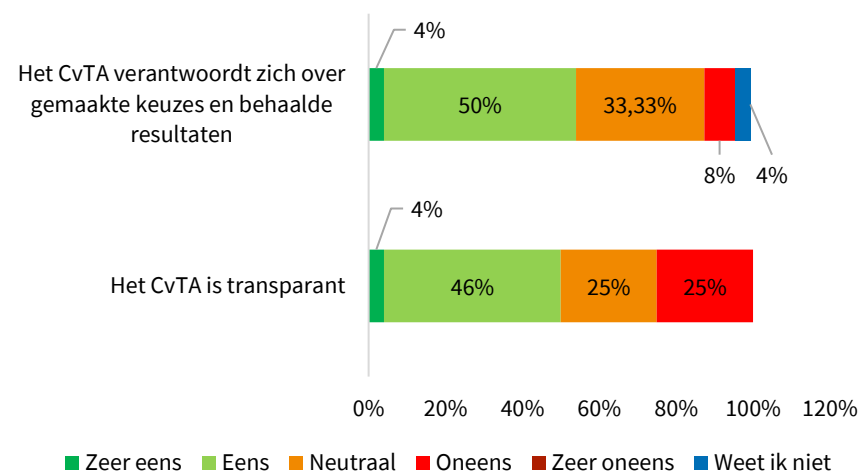
- Jaarverslagen, waarin het CvTA verantwoording geeft over het jaarplan, zijn financiën en rapporteert over de reguliere toezichtstaken.
- Toezichtrapportage, waarin het CvTA rapporteert over onder andere zijn toezichts- en handhavingsactiviteiten per thema.
- Toezichtstrategie en Beleid- en uitvoeringskaders, waarin het CvTA onder andere de strategie en de invulling van het toezicht duidt.
- Adviezen en besluiten, waarin het CvTA al zijn adviezen en besluiten jegens de ondertoezichtgestelden publiceert.
- Evaluaties en onderzoeken, waarin het CvTA zowel interne als externe evaluaties en onderzoeken publiceert.

Verder publiceert het CvTA nieuwsbrieven waarin het relevante documenten (bijvoorbeeld de evaluatie van het preventieve toezicht met aanbevelingen voor het CvTA zelf) deelt met de ondertoezichtgestelden. Tot slot organiseert het CvTA eens in de tijd presentaties voor de ondertoezichtgestelden. Deze bijeenkomsten staan in het teken van het (voorgenomen) beleid van het CvTA.

Hierbij is het goed om te vermelden dat het CvTA tijdens de evaluatieperiode voor de eerste keer een jaarplan (2021) en een

toezichtstrategie (2024) heeft gepubliceerd. Het CvTA heeft hiermee zijn taak- en rolopvatting inzichtelijker willen maken.

Het CvTA rapporteert in zijn jaarverslagen, toezichtrapportages en/of andere documentatie niet altijd op eenduidige wijze. Het CvTA herzielt momenteel de wijze van rapporteren. Het is van belang om consistent te rapporteren bij de verantwoording over de doeltreffend- en doelmatigheid.

Figuur 6. Stellingen online survey 'transparantie' (N=24).

Circa de helft van de ondertoezichtgestelden geeft in de survey aan dat het CvTA transparant handelt en zich verantwoordt over de gemaakte keuzes en behaalde resultaten. De cbo's en obo's benoemen echter in verschillende gesprekken en in de zelfevaluatie uit 2021 dat het CvTA verdere stappen kan ondernemen om het 'waarom' en 'hoe' van het toezicht inzichtelijker te maken. Cbo's en obo's doen de suggestie om met een duidelijke toelichting het waarom en het hoe van het toezicht

⁹¹ CvTA (2024). *Publicaties*. Zie: <https://www.cvta.nl/publicaties/>.

transparanter te communiceren. Ook het CvTA geeft in het zijn eigen rapport, ‘Evaluatie Preventief Toezicht’, aan dat de organisatie meer inzicht kan verstrekken aan de ondertoezichtgestelden omtrent beoordelingskaders die het CvTA hanteert in het kader van de Wet Toezicht.⁹² Het CvTA laat weten aan de slag te zijn met het verduidelijken en het toegankelijker maken van de beleids- en uitvoeringskaders.

3.4.2 Lerend vermogen

Lerende organisatie

Het CvTA is, sinds de oprichting in 2003, in de evaluatieperiode zijn eigen werkwijze steeds meer gaan evalueren. Het CvTA heeft naar aanleiding van evaluatie van de Wet Toezicht en de zelfevaluatie onder de cbo's, verschillende aanbevelingen gekregen. Deze aanbevelingen zijn deels in de praktijk overgenomen (zoals de jaarlijkse gesprekken met ondertoezichtgestelden). Enkele aanbevelingen zijn verwerkt in een nieuwe toezichtstrategie (zoals verlicht toezicht). Deze toezichtstrategie is circa twee jaar na publicatie van het Zijlstra Center rapport gepresenteerd. Daarnaast heeft het CvTA in 2024 zelf onderzoek gedaan naar het preventieve toezicht van de organisatie.⁹³ Het is hierbij te vroeg om te concluderen of de aanbevelingen uit dit rapport zijn overgenomen in de praktijk.

Het CvTA benoemt ook zelf in de informatie-uitvraag dat het middels de implementatie van aanbevelingen uit (zelf)evaluaties een lerende

organisatie wil zijn. Hierbij noemt het CvTA enkele voorbeelden hoe dit praktisch is vormgegeven in de evaluatieperiode:

- In het Zijlstra Center rapport is aanbevolen om via dialoog het wederzijds begrip en vertrouwen met cbo's te verbeteren en te verduidelijken. Het CvTA heeft dit ingevuld door op bestuurlijk niveau jaarlijkse gesprekken te voeren met de cbo's.⁹⁴
- Het Van de Bunt rapport beveelt aan om 'het huis verder op orde te brengen' en met spoed samenwerking op te zoeken met collega toezichthouders. Het CvTA heeft hier invulling aan gegeven door toe te treden aan het Markttoezichthoudersberaad.⁹⁵

Het CvTA heeft verder geen strategische en systematische wijze om de eigen werkwijze te evalueren. Naar eigen zeggen voert het CvTA jaarlijks een zelfevaluatie uit. Dit is echter niet in documentatie terug te vinden. Daarnaast is er nog geen zbo-evaluatie uitgevoerd sinds de oprichting van het CvTA in 2003. Tot aan deze evaluatie zijn wijzigingen in de Wet Toezicht vaak aanleiding geweest voor het uitvoeren van een evaluatie.

Tot slot is het CvTA toegetreden tot het Markttoezichthoudersberaad (hierna: MTB) om de contacten met andere toezichthouders te versterken. De uitgangspunten van het MTB zijn het efficiënter en effectiever uitvoeren van (markt)toezichttaken om daarmee toezichtlaken te reduceren. Hiermee wil het CvTA leren en zijn effectiviteit en efficiëntie vergroten.⁹⁶

⁹² CvTA (2024). *Rapport Evaluatie Preventief Toezicht*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/07/Rapport-Evaluatie-Preventief-Toezicht-CvTA-19-juni-2024.pdf>.

⁹³ CvTA (2024). *Rapport Evaluatie Preventief Toezicht*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/07/Rapport-Evaluatie-Preventief-Toezicht-CvTA-19-juni-2024.pdf>.

⁹⁴ Zijlstra Center (2021). *Analyse zelfevaluatie CBO's*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2021/10/Analyse-zelfevaluatie-CBOs.pdf>.

⁹⁵ Van de Bunt (2021). *Transitie naar JenV: 'bezint eer ge begint'*.

⁹⁶ CvTA (2022). *Verzoek toetreding van het CvTA tot het MTB*.

3.4.3 Bedrijfsvoering

Ontwikkelingen interne organisatie

Het CvTA is een kleine zbo, waar wel veel specialistische kennis nodig is. De interne organisatie heeft in de evaluatieperiode een flinke ontwikkeling doorgemaakt. Het aantal fte is sinds 2018 gestegen van circa 4 fte naar circa 7 fte.

Het CvTA heeft in de te evalueren periode te maken gehad met veel personeelsswisselingen en onderbezetting. Dit heeft vaak geleid tot hoge werkdruk bij het CvTA en was het CvTA ook afhankelijk van externe inhuur.

Sinds 2021 is het CvTA steeds verder aan het professionaliseren en is er meer aandacht voor personeelsbeleid en goed werkgeverschap, mede naar aanleiding van een onderzoek van Van de Bunt uit 2021. Het CvTA wil de aankomende tijd verkennen hoe het zijn personeel onder het CAO van het Rijk kan plaatsen. Momenteel is zo het geregeld dat de medewerkers arbeidsvoorwaarden hebben die zo veel mogelijk op het CAO van het Rijk lijken. Daarnaast is het CvTA sinds augustus 2024 aangesloten bij het ABP. In het kader van goed werkgeverschap staat ‘professionalisering van de eigen organisatie’ sinds 2022 als speerpunt op de agenda. Hiermee wil het CvTA inzetten op het aanbieden van externe opleidingen en kennisoverdracht, maar ook meer aandacht voor werk-privé balans. In 2022 heeft het CvTA, volgens zijn jaarverslag, opnieuw ingezet op de wendbaarheid en inzet van medewerkers.

De uitdaging voor de aankomende jaren is het aantrekken en vasthouden van een stabiel personeelsbestand met focus op het behouden van de benodigde kennis en deskundigheid.

Kennis/deskundigheid

Het CvTA moet de komende tijd verder investeren in het op peil brengen van zijn (specifieke) financiële, juridische en beleidsmatige capaciteit/deskundigheid. Hier heeft het CvTA, mede door de verhoogde structurele en incidentele bijdragen vanuit het ministerie van JenV tijdens de evaluatieperiode, al een start mee gemaakt. Het CvTA heeft recentelijk zijn beleidsmatige en financiële deskundigheid kunnen verbreden. De grootste uitdaging voor het CvTA hierin is de kennisopbouw en -borging van medewerkers en het College. Het voldoende tijd nemen voor het goed gestructureerd vastleggen van informatie en opgebouwde *knowhow* verdient nog nadere aandacht, evenals de borging van (vitale) werkprocessen (het CvTA heeft nu één medewerker die financiële expertise heeft op het vlak van het financiële toezicht en de bedrijfsvoering van het CvTA). In zijn *position paper* beschrijft het CvTA dat het uitbreiden van de capaciteit van belang is om de hierboven genoemde punten te waarborgen.⁹⁷ Ook is het een uitdaging voor het CvTA dat kennis van auteursrecht schaars aanwezig is in de markt. Kennis van auteursrecht is belegd bij één van de collegeleden en een staflid. De termijn van dit collegelid loopt af in 2025. Het CvTA moet een nieuw lid vinden met specialistische kennis, die de rol als collegelid op een onafhankelijke wijze kan invullen.⁹⁸

Bekostiging

Het ministerie van JenV bekostigt het CvTA middels een jaarlijkse bijdrage. In 2024 heeft het CvTA eenmalig een bedrag van €205.000 ontvangen voor het verbreden van de beleidsmatige en financiële deskundigheid ten behoeve van het toezicht en de toename van het aantal organisaties onder

⁹⁷ CvTA (2024). *Position paper*.

⁹⁸ CvTA (2024). *Position paper*.

toezicht.⁹⁹ Het CvTA laat weten dat het de incidentele bijdrage van het ministerie van JenV graag omgezet ziet worden in een structurele bijdrage, om het kennisniveau/deskundigheid van de organisatie en het personeelsbestand stabiel te houden. Dit stelt het CvTA, naar eigen zeggen, in staat om verder te professionaliseren, de toezichtstrategie in de praktijk te brengen en meer maatwerk te leveren aan de ondertoezichtgestelden.

Het ministerie van JenV belast de toezichtkosten, sinds 2021, voor 50% door op de ondertoezichtgestelden.¹⁰⁰ De toezichtkosten voor de cbo's/obo's stegen in de evaluatieperiode met circa €150.000, van €515.261 in 2021 naar €650.975 in 2023. De toezichtkosten voor alle cbo's/obo's zijn circa 1% van de totale kosten van alle cbo's/obo's.¹⁰¹

	2021	2022	2023 ¹⁰²
Totale kosten cbo's/obo's (x1000)	€51.543	€57.044	-
Aandeel toezichtkosten cbo's/obo's	1%	1,1%	-

Tabel 10. Het aandeel toezichtkosten van alle cbo's en obo's ten opzichte van de totale kosten van alle cbo's/obo's in de jaren 2021 en 2022.

Bij de doorberekening kijkt het ministerie van JenV naar het door de ondertoezichtgestelden geïnde bedrag aan vergoedingen of incasso's. De minimale bijdrage is hierbij 1%.¹⁰³ Enkele kleinere cbo's, met een geringer

incasso, geven in gesprekken aan dat voor hen de kosten hierdoor relatief hoog zijn. Deze cbo's doen het voorstel om de bekostiging van het toezicht te verdelen op basis van de omzet van de cbo's en obo's.

De signalen van cbo's over de toezichtkosten zijn bekend. In 2025 wijzigt het 'Besluit doorberekening kosten College van Toezicht'. De minimale bijdrage voor ondertoezichtgestelden is dan 0,5%.¹⁰⁴

Analyse lasten en fte

De jaarlijkse lasten van het CvTA zijn in de periode 2018 – 2023 gestegen met ongeveer €425.000, van €876.297 naar €1.301.950. De belangrijkste verklaringen voor deze stijging zijn de extra personeelskosten.

De totale lasten per fte zijn relatief hoog in vergelijking met het gemiddelde binnen de rijksdienst, maar het verschil valt te verklaren. Het CvTA heeft relatief veel seniorcapaciteit met veel ervaring. Zowel het CvTA als de ondertoezichtgestelden erkennen dat het personeel van het CvTA moet beschikken over een dusdanig kennisniveau en ervaring. Bovendien concurreert het CvTA voor het aantrekken en vasthouden van de benodigde (juridische) expertise op een arbeidsmarkt met relatief hoge salarissen.

Het aandeel personeelskosten fluctueert door de jaren heen, zie tabel 12. In 2023 was het aandeel personeelskosten 71,9%.¹⁰⁵ Dit aandeel is ongeveer hetzelfde gebleven ten opzichte van het begin van de evaluatieperiode (2018: 72,1%).¹⁰⁶

De totale lasten per fte heeft het CvTA in de evaluatieperiode zien dalen. In 2018 bedroegen de totale lasten per fte €184.873, afgezet tegen €174.054

⁹⁹ CvTA (2024). *Jaarplan 2024*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/12/Jaarplan-2024-def-07-12-2023.pdf>.

¹⁰⁰ Wet Toezicht. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01/#Artikel12>.

¹⁰¹ CvTA (2019 t/m 2023) *Jaarverslagen CvTA 2018 t/m 2022*.

¹⁰² Het Rapport Toezicht 2023 is nog niet beschikbaar gedurende deze evaluatie.

¹⁰³ Besluit doorberekening kosten College van Toezicht (2022). Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0044995/2022-07-01>.

¹⁰⁴ Besluit wijziging doorberekening kosten College van Toezicht (2024).

¹⁰⁵ CvTA (2024). *Jaarverslag CvTA 2023*.

¹⁰⁶ CvTA (2019). *Jaarverslag CvTA 2018*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2019/11/Jaarverslag-CvTA-Activiteiten-2018.pdf>.

per fte in 2023. Dit is een daling van circa 5,85%. Ter vergelijking: in dezelfde periode stegen de gemiddelde lasten per fte binnen de hele rijkdienst met 20,3%.¹⁰⁷ Hierbij is het goed om te benoemen dat de lasten per fte in de jaren 2020 tot en met 2022 nog lager lagen dan in 2023. De daling in de lasten per fte valt te verklaren door de sterke toename in het aantal fte ten opzichte van de stijging in de lasten van het CvTA.

	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Bedrijfs- resultaat	€37.738	€-119.511	€64.003	€96.757	€-63.163	€76.499
Aantal fte	4,74	5,74	5,96	6,46	7,34	7,23
Personele kosten	€632.037	€777.727	€715.582	€825.222	€978.807	€895.876
Aandeel personele kosten	72,1%	75,3%	67,2%	80,1%	78%	71,9%
Lasten per fte	€184.872	€180.060	€178.611	€159.523	€166.941	€174.054
Aantal cbo's/obo's	25	23	23	23	23	25

Tabel 11. Realisatie van de baten en de lasten van het CvTA o.b.v. jaarverslagen CvTA in de periode 2018-2023.

Efficiëntie van het toezicht

Het CvTA kent geen prestatie-indicatoren en hanteert geen andere

instrumenten om de efficiëntie van zijn toezicht te meten. Hiermee kan het CvTA geen inzicht in de doelmatigheid van de organisatie geven.

Wel zijn er positieve als negatieve indicaties over de efficiëntie van het CvTA in de te evalueren periode.

Eenzijds zijn in de jaren 2018 – 2023 bij het CvTA geen grote budgetoverschrijding geconstateerd. Dit ondanks het ziekteverzuim en de personele uitdagingen. Het CvTA geeft hierbij aan dat er geen budgetoverschrijdingen hebben plaatsgevonden mede door de personeelstekorten en het ziekteverzuim.¹⁰⁸ Hierdoor heeft het CvTA bespaard op personeelskosten, maar is dit wel ten kosten gegaan van de werkdruk voor de overige medewerkers.

Hiernaast oordeelt het ministerie van JenV positief over de doelmatigheid van het CvTA. Het ministerie van JenV hanteert, net als het CvTA, ook geen maatstaven om de doelmatigheid van het CvTA te meten. Het ministerie van JenV geeft hierbij aan dat de beoordeling van het CvTA tot stand komt op basis van 'goed verstand' en 'logisch nadenken'.

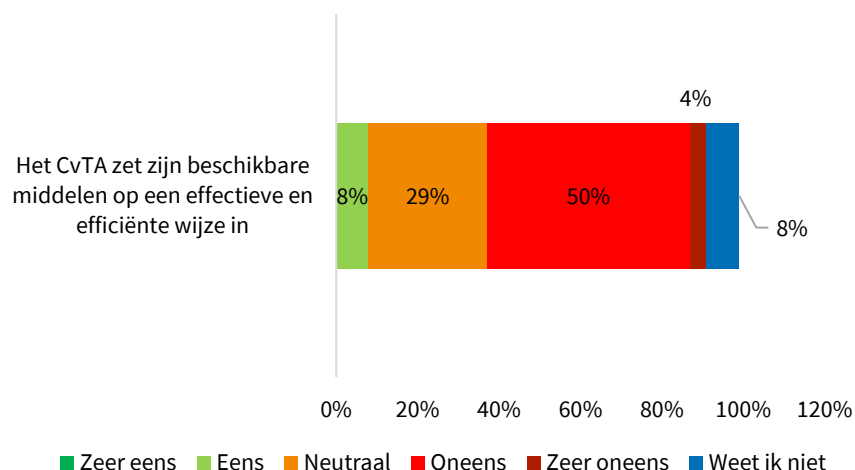
Anderzijds zijn er, zoals hieronder beschreven, indicaties voor een ondoelmatige besteding van middelen en capaciteit. Het hoge ziekteverzuim en personeelstekorten bij het CvTA maken de organisatie kwetsbaar.

Daarnaast oordelen de cbo's niet positief over de efficiëntie van het toezicht. Cbo's betalen 50% van de toezichtkosten en hebben er belang bij als het CvTA op efficiënte wijze toezicht houdt. Zoals in paragraaf 3.1 te lezen bestond het toezicht tot en met 2023 onder andere uit het opvragen van detailinformatie onder cbo's en obo's. Het CvTA geeft hierbij aan dat door de wetswijzigingen alvorens en tijdens de te evalueren periode zowel

¹⁰⁷ Ministerie van BZK (2024). *Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2023*. Zie: <https://open.overheid.nl/documenten/ebfff0c4-e406-4f7d-972a-f1f08be64ff0/file>.

¹⁰⁸ CvTA (2024). *Positionpaper*.

de organisatie als de ondertoezichtgestelden vertrouwd moesten raken aan de nieuwe wettelijke vereisten. Het opstellen van een toezichtstrategie was volgens het CvTA in deze periode nog niet mogelijk. De ondertoezichtgestelden geven in gesprekken en de online survey aan dat het CvTA in de evaluatieperiode met minder of dezelfde middelen, meer resultaten kan boeken. Met name door minder (detail)informatie op te vragen en zich te richten op de belangrijkste problemen en risico's (zie ook paragraaf 3.1 Selectiviteit).

Figuur 7. Stelling online survey ‘effectiviteit en efficiëntie inzet middelen’ (N=24).

Zoals in de toezichtstrategie is beschreven, is het CvTA voornemens om vanaf 2024 risicogericht en verlicht toezicht te gaan houden.¹⁰⁹ De verwachting is dat het CvTA op deze wijze doelmatiger gaat functioneren.

¹⁰⁹ CvTA (2024). *Toezichtstrategie*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2024/02/Toezichtstrategie-CvTA.pdf>.

Het is nog te vroeg om te concluderen of het CvTA middels een risicogerichte aanpak ook doelmatiger te werk gaat.

3.5 Samenwerkend

Samenwerking met JenV

Het CvTA valt sinds 2019 onder het sturingsmodel van het ministerie van JenV. Met DEA als eigenaar en directie JWZ als opdrachtgever. De samenwerking met JenV is in de evaluatieperiode toegenomen. Mede doordat er nu driehoeksoverleggen zijn en er in concept werkafspraken zijn gemaakt. JenV en CvTA kunnen elkaar hierdoor steeds beter vinden (zie ook paragraaf 3.3.2).

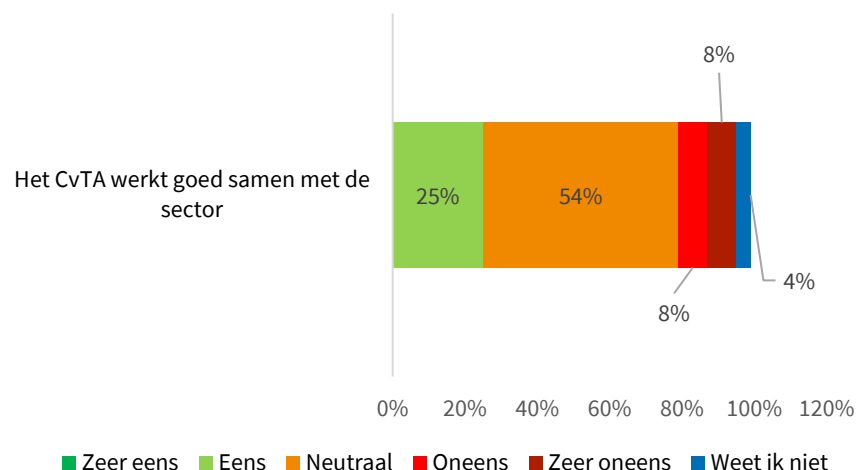
Samenwerking met ondertoezichtgestelden

Het CvTA is in de evaluatieperiode meer de samenwerking gaan opzoeken met de cbo's en obo's. Het CvTA is met ingang van 2020 gestart met het organiseren van een jaarlijkse bijeenkomst met en voor de ondertoezichtgestelde organisaties en andere stakeholders.

Als opvolging van het eerdergenoemde Zijlstra Center rapport vinden er sinds 2021 structureel jaarlijks gesprekken plaats tussen het college en afgevaardigden van de diverse besturen en Raden van Toezicht van de cbo's en obo's. Gedurende het jaar zijn er ook op medewerkersniveau geregeld contactmomenten, bijvoorbeeld naar aanleiding van verzoeken om instemming op wijzigingen. Het CvTA probeert om ook jaarlijks een aantal algemene ledenvergaderingen of andere bijeenkomsten bij te wonen van diverse cbo's en obo's.

Volgens het CvTA is de relatie met de ondertoezichtgestelde organisaties over het algemeen goed. Uitzondering vormen, volgens het CvTA, die organisaties waar het CvTA ernstige problemen of tekortkomingen heeft geconstateerd en waar het zelf reflectief vermogen van deze organisaties zeer beperkt is.¹¹⁰

Ook het beeld van het ministerie van JenV is dat de samenwerking van het CvTA met de cbo's en obo's goed is. Iedereen kent elkaar in de sector, omdat de sector klein en overzichtelijk is. Het CvTA kan hierdoor goed signalen ophalen uit het veld. De mening van de cbo's en obo's over de samenwerking met het CvTA is wisselend.

Figuur 8. Stelling online survey 'samenwerking' (N=24).

Zowel het CvTA als de cbo's geven aan dat de onderlinge relatie is verbeterd. Toch liggen de opvattingen wel uit elkaar. Het is onze inschatting dat het CvTA momenteel positiever naar de relatie met de cbo's en obo's

kijkt dan de cbo's en obo's naar de relatie met het CvTA. De ondertoezichtgestelden zijn namelijk nogal sceptisch op het CvTA als toezichthouder en willen eerst daad bij woord zien met betrekking tot het risicogericht en verlicht toezicht. Volgens cbo's belooft het CvTA dit al lang, maar is dit in de praktijk nog niet zichtbaar.

Sommigen ondertoezichtgestelden vinden het goed dat de samenwerking steeds meer wordt opgezocht. Sommige cbo's en obo's vinden dat het CvTA de teugels meer los mag laten, terwijl andere vinden dat het CvTA meer grip moet krijgen op de wereld van de ondertoezichtgestelden. Cbo's geven daarnaast aan dat voor hen de tevredenheid over de samenwerking met het CvTA persoonsafhankelijk is.

Samenwerking met betalingsplichtigen en rechthebbenden

In het jaarverslag van 2022 beschrijft het CvTA graag in het toezicht richting de cbo's en de obo's maatwerk te leveren en daarbij rekening te houden met de belangen van zowel rechthebbende makers als van betalingsplichtigen.

Echter, is er geen gestructureerd overleg met betalingsplichtigen aangezien dit volgens het CvTA een zeer diverse en omvangrijke groep is. Wel vinden frequent gesprekken plaats met vertegenwoordigers van sectoren/branches, die betalingsplichtigen vertegenwoordigen (zoals VNO-NCW of vertegenwoordigers van Dance-evenementen).

Daarnaast vindt er geen gestructureerd overleg met rechthebbenden plaats, aangezien dit een zeer grote en diverse groep is. Het CvTA bezoekt wel algemene ledenvergaderingen van de cbo's en heeft ook de ambitie om vergaderingen van aangesloten belanghebbenden daarin mee te nemen. Er is wel bij gelegenheid contact met vertegenwoordigers van de groep

¹¹⁰ CvTA (2024). *Position paper*.

rechthebbenden omdat ze (wettelijk) vertegenwoordigd zijn in de toezichtfuncties van de cbo's.¹¹¹

Samenwerking met brancheorganisaties

De relatie met de brancheorganisaties (VOICE, Platform Makers en PCMI) is in de afgelopen jaren meer op scherp komen te staan en verslechterd. Met name vanwege de gesprekken over het VOICE-Keurmerk. Het CvTA ziet de belangrijke rol die VOICE heeft in het contact met de cbo's en obo's, maar zou graag meer partnerschap zien vanuit VOICE om samen te werken aan het versterken van de sector.

De brancheorganisaties zien dat het CvTA de samenwerking opzoekt met het veld, maar heeft het gevoel dat het CvTA hen niet vertrouwd. De brancheorganisaties zien wel dat de contacten met de cbo's verbeterd zijn. Dit komt met name door de jaarlijkse gesprekken.

Samenwerking met andere toezichthouders

In de Wetsevaluatie uit 2016 en in het Van de Bunt rapport over de transitie naar JenV, krijgt het CvTA de aanbeveling om meer op te trekken/de samenwerking op te zoeken met andere toezichthouders. Van de Bunt (2021) benoemt hierbij als voorbeeld het Bureau Financieel Toezicht (BFT) en/of door aan te sluiten bij het MTB.

Het CvTA heeft hier inmiddels invulling aan gegeven. In het jaarverslag van 2022 rapporteert het CvTA dat er verschillende gesprekken zijn gevoerd met het BFT. Het CvTA en het BFT hebben tijdens deze gesprekken *best practices* uitgewisseld, maar verdere samenwerking is volgens het CvTA niet

wenselijk. Deze keuze is tot stand gekomen vanwege de specifieke deskundigheid die vereist is en het specifieke toezichtsveld van het CvTA.

Het CvTA neemt binnen Nederland wel deel aan het KleinLef verband.¹¹² Het CvTA is bovendien in 2023 officieel toegetreden tot het MTB. In het MTB werken 9 toezichthouders samen, teneinde kennis uit te wisselen en *best practices* te delen bij zaak overstijgende thema's. Volgens het CvTA is het sinds de toetreding tot het MTB goed ingebed in het netwerk van collega toezichthouders waar relevante kennis en informatie wordt gedeeld.¹¹³ Daarnaast onderhoudt het CvTA contacten met internationale toezichthouders en de Europese Commissie.

Tot slot is in 2022 het samenwerkingsprotocol met ACM vernieuwd en verlengd. Het CvTA onderhoudt contact met de ACM op dossiers waar zij raakvlakken hebben.¹¹⁴

¹¹¹ CvTA (2024). *Position paper*.

¹¹² CvTA (2023). *Jaarverslag 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

¹¹³ CvTA (2023). *Jaarverslag 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

¹¹⁴ CvTA (2023). *Jaarverslag 2022*. Zie: <https://cvta.nl/wp-content/uploads/2023/11/Jaarverslag-CvTA-2022-Def.pdf>.

Conclusies en aanbevelingen

4. Conclusies en aanbevelingen

Het College van Toezicht Auteursrechten (CvTA) houdt toezicht op cbo's en obo's. Het CvTA is een zbo. Het doel van de evaluatie is het verkrijgen van inzicht in de doeltreffendheid en doelmatigheid van het CvTA in de periode 2018 – 2023. Dit is de eerste zbo-evaluatie van het CvTA sinds zijn oprichting in 2003. We formuleren de conclusies aan de hand van de zes principes van goed toezicht.

4.1 Selectiviteit

Het CvTA houdt toezicht op 23 cbo's en 2 obo's op basis van de Wet Toezicht.¹¹⁵ De evaluatieperiode kenmerkte zich door de wijzigingen in de Wet Toezicht. Hoewel de meeste wijzigingen eerder plaatsvonden, heeft de implementatie van deze wijzigingen nog zijn doorwerking gehad in de evaluatieperiode. De evaluatieperiode heeft voor zowel het CvTA als de cbo's en obo's in het teken gestaan van het 'gewend en vertrouwd raken' met de nieuwe wettelijke vereisten en verplichtingen.

Rolopvatting

Het CvTA hanteert een maatschappelijke rolopvatting, door publieke belangen als uitgangspunt te nemen en het toezicht niet te beperken tot enkel de naleving van wettelijke voorschriften door de cbo's en obo's. Deze keuze vinden we passend. De wet bevat een ruime taak- en rolomschrijving voor het CvTA en biedt de mogelijkheid aan het CvTA om nadere voorschriften op te stellen. Bovendien sluit de keuze aan bij het huidige

denken over de maatschappelijke rol van toezichthouders, deels gebaseerd op een gezaghebbend advies van de WRR uit 2013.

Uit deze zbo-evaluatie, maar ook uit eerdere onderzoeken, blijkt dat het CvTA er de afgelopen jaren nog onvoldoende in is geslaagd om zijn rolopvatting uit te leggen aan de sector. Sectorbreed is er stevige kritiek op de rolopvatting van het CvTA. De cbo's vinden dat het CvTA zijn rol te ruim opvat, zeker als het gaat om het toezicht dat raakt aan de governance van de cbo's. Deels valt dit te verklaren door de eerdergenoemde wetswijziging, waardoor de rol van het CvTA daadwerkelijk is veranderd en het CvTA onder andere de bevoegdheid heeft gekregen om aspecten van de governance binnen cbo's te toetsen. Alle partijen hebben hieraan moeten wennen. De obo's zijn minder kritisch dan de cbo's. Het is aannemelijk dat de reden hiervoor is dat de obo's aan minder wettelijke vereisten moeten voldoen, minder lang onder het toezicht van het CvTA staan en bovendien minder contact hebben met het CvTA. Dat ondertoezichtgestelden kritisch zijn over de (te ruime) rolopvatting van een toezichthouder is bovendien min of meer inherent aan toezicht en niet ongebruikelijk. Bij het CvTA is de kritiek in de sector echter wel erg stevig en wijdverbreid.

Het CvTA heeft de afgelopen jaren wel stappen gezet in het verduidelijken van zijn rol. Zo is het CvTA naar aanleiding van de zelfevaluatie onder cbo's onder meer in gesprek gegaan over de visie van de cbo's op de rol van het CvTA. De focus tijdens deze gesprekken lag op risicogericht en verlicht toezicht. Met de recent opgestelde toezichtstrategie beoogt het CvTA zijn

¹¹⁵ Wet Toezicht. Zie: <https://wetten.overheid.nl/BWBR0014779/2022-10-01/#Artikel12>.

rol verder te verduidelijken. Of hiermee meer duidelijkheid en draagvlak ontstaat voor het toezicht zal moeten blijken.

Verhouding tussen publiekrechtelijk toezicht en intern toezicht

De cbo's en obo's zijn sinds de wijziging van de Wet Toezicht eind 2016 verplicht om intern een toezichtfunctie in te richten. Het CvTA ziet hierop toe. De interne toezichtfunctie en het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA vervullen een andere functie. De interne toezichtfunctie is gericht op de eigen organisatie en bedrijfsvoering van de cbo. Terwijl het toezicht door het CvTA ziet op een breder publiek belang.

In de praktijk is er echter discussie over de vraag waar de verantwoordelijkheid van het interne toezicht eindigt en die van het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA begint. De huidige Wet Toezicht biedt op dit punt geen duidelijkheid. Op basis van de Wet Toezicht moeten cbo's en obo's onder andere toezicht houden op hun dagelijkse leiding. Dit kan worden ingevuld door een intern toezichtorgaan. Het interne toezicht vervangt echter niet het publiekrechtelijk toezicht. Het CvTA moet beoordelen of cbo's en obo's voldoende zijn toegerust om hun taken goed uit te voeren, waaronder het hebben van een interne toezichtfunctie die voldoet aan bepaalde voorwaarden. De wijze en het detailniveau van het toezicht door de CvTA op de governance bij beheersorganisaties ervaren met name cbo's als inmenging in hun interne bestuurlijke processen. Ook ervaren de cbo's dat het CvTA toezicht houdt op basis van een eigen interpretatie van 'good governance'.

Afgaand op de wet is er geen argument waarom het CvTA geen toezicht zou mogen en moeten houden op de governance van de cbo's. Wel mag van de toezichthouder worden verwacht dat het kan uitleggen hoe publiekrechtelijk en intern toezicht elkaar aanvullen en versterken. De WRR spreekt van een governance-benadering van toezicht ('Toezen op publieke belangen', 2013). Deze benadering gaat uit van de idee dat de toezichthouder optimaal gebruik maakt van het krachtenveld waarin hij

opereert, onder andere door gebruik te maken van andere vormen van (publiekrechtelijk en intern) toezicht.

We concluderen dat het CvTA in de evaluatieperiode (2018 – 2023) onvoldoende in staat is gebleken om duidelijkheid te geven over zijn rol en de verhouding tot het interne toezicht door de cbo's en obo's. Het CvTA heeft recent, met de publicatie van zijn toezichtstrategie in 2024, geprobeerd het onderscheid tussen de interne toezichtfunctie en het publiekrechtelijke toezicht door het CvTA te verduidelijken. Het is nog te vroeg om te kunnen concluderen of dit werkt.

Daarnaast zouden het CvTA en de cbo's en obo's erbij zijn geholpen als de Wet Toezicht op het punt van intern en extern toezicht wordt verduidelijkt en vereenvoudigd.

Werkwijze: op weg naar risicogericht en verlicht toezicht

De werkwijze waarbij het CvTA informatie uitvroeg over alle wettelijke vereisten, in combinatie met dubbele lasten vanwege bijvoorbeeld het VOICE Keurmerk, leidde bij de cbo's en obo's tot hoge administratieve lasten.

Sinds de oprichting in 2003 heeft het CvTA grotendeels dezelfde werkwijze gehanteerd, waarbij het uitgebreid (detail-)informatie opvraagt en controleert op de naleving van wettelijke vereisten. Door de wijziging van de Wet Toezicht is het aantal wettelijke vereisten waar het CvTA op toetst verder toegenomen. Het toezicht en de werkwijze van het CvTA hebben de cbo's en obo's als een zware administratieve last ervaren.

Het CvTA heeft de afgelopen jaren gewerkt aan het ontwikkelen en implementeren van een nieuwe werkwijze. In 2024 heeft het CvTA zijn eerste toezichtstrategie gepresenteerd, met een focus op risicogericht en verlicht toezicht. Het CvTA wil selectiever en meer themagericht informatie opvragen, waardoor de administratieve lasten voor ondertoezichtgestelden

verminderen. De nieuwe aanpak moet ook de meerwaarde van het CvTA-toezicht vergroten. Door risicogerichter en selectiever te werken en transparanter te communiceren over het inzetten van bevoegdheden, kan het CvTA zich de komende jaren sterker positioneren, en zich richten op datgene waar het toezicht door het CvTA de meeste maatschappelijke meerwaarde heeft.

4.2 Slagvaardigheid

Het aantal bevoegdheden en het aantal wettelijke vereisten waaraan cbo's en obo's moeten voldoen is toegenomen. Het toezicht door het CvTA is met name door de cbo's de afgelopen jaren als intensief ervaren. Het CvTA vroeg gedetailleerde informatie op over de wettelijke vereisten, zonder hierin (zichtbaar) prioriteiten te stellen. Ook voor het CvTA heeft dit veel capaciteit gekost. De slagvaardigheid van het CvTA kan verder worden versterkt door meer voorspelbaarheid te bieden in het toezichtproces en duidelijker inzicht te geven in de prioritering van risico's. De recent gepubliceerde toezichtstrategie is hierin een belangrijke eerste stap.

Inzet bevoegdheden en instrumenten

Het CvTA heeft op basis van de Wet Toezicht verschillende bevoegdheden om de naleving van de wet te bevorderen (preventief toezicht) en/of achteraf te handhaven (repressief toezicht). Voorafgaand en gedurende de evaluatieperiode heeft het CvTA er bevoegdheden bij gekregen, zoals het toezicht op de interne toezichtfunctie van de cbo's en obo's, de mogelijkheid om niet altijd eerst een advies te moeten geven voordat kan worden overgegaan op een bindende aanwijzing, en de bestuurderstoets. Het CvTA kan naast deze formele bevoegdheden ook nog andere informele instrumenten inzetten om vooraf naleving van de wet zo goed mogelijk te waarborgen, zoals het voeren van (informele) informatieve gesprekken en actieve waarneming.

Het CvTA hanteert sinds 2014 een beleids- en uitvoeringskader waarmee het inzicht geeft in de bevoegdheden en instrumenten die kunnen worden ingezet om de wet te handhaven. Het CvTA biedt sinds 2022 inzicht in de verhouding tussen de inzet op preventief toezicht ten opzichte van repressief toezicht. Hieruit blijkt dat het CvTA het grootste deel van zijn tijdsinzet besteedt aan preventief toezicht en repressieve toezichtactiviteiten (allebei circa een kwart).

Het CvTA hanteerde gedurende de evaluatieperiode een werkwijze waarbij het alle informatie bij cbo's en obo's opvroeg en controleerde op naleving van alle wettelijke vereisten. De combinatie met de inzet op preventief toezicht leidde ertoe dat met name de cbo's het toezicht door het CvTA als intensief ervaarden. We zien tegelijkertijd ook dat de vereisten en bevoegdheden van het CvTA zijn toegenomen, en dat zowel de cbo's als het CvTA gewend moesten raken aan de nieuwe vereisten en bevoegdheden. Inmiddels zijn de cbo's goed bekend geraakt met de vereisten uit de wet. Waardoor het niet nodig en efficiënt is om voor alle vereisten gedetailleerde informatie op te vragen. Bovendien kostte deze werkwijze ook voor het CvTA veel capaciteit.

Voor veel cbo's is deze nieuwe werkwijze nog niet merkbaar in de praktijk. De cbo's hebben behoeften aan een meer voorspelbare toezichthouder, die goed (op de lange termijn) duidelijk kan maken waarom en waarop hij toezicht houdt. En dat het CvTA in het toepassen van zijn bevoegdheden ook in staat is om maatwerk te leveren.

Effectiviteit van het toezicht

Het CvTA heeft zijn rol en taken niet vertaald naar concrete doelstellingen. Ook hanteren het CvTA en het ministerie van JenV geen prestatie-indicatoren voor het beoordelen van het functioneren van het CvTA. Het is daardoor lastig om de beoordelen hoe effectief het CvTA in zijn toezicht is geweest.

Tijdens de evaluatie kwamen we wel aanwijzingen tegen voor de effectiviteit van het toezicht, zoals het functioneren van de cbo's en obo's en het aantal klachten, bezwaren en beroepen. De cbo's en obo's zijn de afgelopen jaren goed bekend geraakt met de vereisten uit de Wet Toezicht en voldoen hier grotendeels aan. Het CvTA ontvangt bovendien weinig klachten, bezwaren en beroepen. Hieruit volgt een positief beeld.

4.3 Onafhankelijkheid

Het CvTA heeft gedurende de evaluatieperiode zijn wettelijke toezichttaken onafhankelijk uitgevoerd.

Het ministerie van JenV en de ondertoezichtgestelden zien het CvTA als een onafhankelijke toezichthouder. Het CvTA is volgens deze partijen een organisatie die eigen oordelen vormt over de opgehaalde informatie.

Ook de relatie met het ministerie van JenV is tijdens de evaluatieperiode geprofessionaliseerd en stelt het CvTA in staat om onafhankelijk te functioneren. Deze (goed) functionerende interne en externe governance zijn een belangrijke waarborg voor onafhankelijkheid.

4.4 Transparantie en professionaliteit

Transparantie

Tijdens de evaluatieperiode is het CvTA transparanter gaan handelen met betrekking tot de invulling van zijn toezicht. Het CvTA publiceert sinds 2021 jaarlijks een jaarplan en is in 2023 gestart met het opstellen van een toezichtstrategie die in 2024 is gepubliceerd. Er is nog ruimte voor verbetering in het op eenduidige wijze rapporteren over werkzaamheden en resultaten in jaarverslagen, toezichtrapportages en andere documentatie.

Daarnaast kan het CvTA nog beter uitleggen waarom het toezicht wordt uitgevoerd en wat ervan de meerwaarde is.

Professionalisering van de organisatie

Het CvTA heeft zich, binnen de mogelijkheden van een relatief kleine zbo, toegelegd op het professionaliseren van de organisatie. Er is onder andere aandacht besteed aan het personeelsbeleid en goed werkgeverschap. Ook heeft het CvTA zich in de evaluatieperiode opgesteld als een lerende organisatie. De organisatie is namelijk de afgelopen jaren aan de slag te gegaan met het in de praktijk brengen van aanbevelingen uit (zelf)evaluaties. Ook is het CvTA in gesprek gegaan met de ondertoezichtgestelden over de inrichting van zijn toezicht. Het CvTA hanteert verder geen structurele en systematische manier om de eigen werkwijze te evalueren.

Het CvTA heeft tijdens de evaluatieperiode wel te maken gehad met aanzienlijke organisatorische uitdagingen. Zo kende het CvTA een hoog ziekteverzuim en personeelstekorten. Dit heeft de organisatie kwetsbaar gemaakt. Het CvTA heeft, met behulp van de stijgende structurele en incidentele bijdragen vanuit het ministerie van JenV, zijn financiële, juridische en beleidsmatige capaciteit en deskundigheid voorlopig weer verder op peil weten te brengen.

De grootste uitdaging voor het CvTA is om het personeelsbestand te stabiliseren en de opgebouwde kennis en deskundigheid te behouden. Daarom moet het CvTA blijven werken aan het opbouwen en behouden van kennis bij medewerkers en het College, en zorgen voor het goed vastleggen van informatie en het borgen van de continuïteit van belangrijke werkprocessen.

Een stabiele en professionele organisatie vormt de basis om de nieuwe toezichtstrategie te kunnen implementeren en uitvoeren.

Efficiëntie van het toezicht

Voor de efficiëntie van het toezicht geldt dat het, net als voor de effectiviteit, lastig te meten is door het ontbreken van concrete doelen en prestatie-indicatoren.

Tijdens de evaluatie kwamen we wel aanwijzingen tegen over de efficiëntie. Enerzijds zijn tijdens de evaluatieperiode bij het CvTA geen (grote) budgetoverschrijdingen geconstateerd en zijn de lasten per fte gedaald. Bij het ministerie van JenV bestaat daarnaast ook de indruk dat het CvTA doelmatig te werk gaat.

Anderzijds zijn er ook indicaties die wijzen op ondoelmatigheid. Zo was sprake van een relatief hoog ziekteverzuim en tijdelijke personeelstekorten. Verder zijn de cbo's niet positief over de efficiëntie van het toezicht. Het CvTA kan, volgens de ondertoezichtgestelden, minder detailinformatie opvragen en meer focussen op de belangrijkste problemen en risico's. Het CvTA geeft hierover aan dat zowel zichzelf als de ondertoezichtgestelden vertrouwd moesten raken aan de nieuwe wettelijke vereisten.

In 2024 heeft het CvTA een nieuwe toezichtstrategie gepubliceerd. Het CvTA is voornemens om met deze nieuwe toezichtstrategie, waarbij het zijn toezicht risicogericht en verlicht inricht, de doelmatigheid van het toezicht te vergroten.

4.5 Samenwerkend

Tijdens de evaluatieperiode heeft het CvTA meer de samenwerking opgezocht met het ministerie van JenV, ondertoezichtgestelden en andere toezichthouders. Dit heeft onder andere geleid tot een professionelere relatie met het ministerie van JenV. Het CvTA is nu onderdeel van het sturingsmodel van JenV en werkt samen aan een conceptrelatiestatuu. Daarnaast zijn er jaarlijks gesprekken gevoerd met de

ondertoezichtgestelden en heeft het CvTA zich aangesloten bij het Markttoezichthoudersberaad (MTB). Deze stappen markeren een verschuiving naar een meer samenwerkende en professionele toezichthouder.

4.6 Aanbevelingen

Twee opgaven voor de komende jaren

Veel (kritiek)punten die naar voren kwamen in eerdere (evaluatie)onderzoeken zijn in deze evaluatie herhaald, zoals de rolopvatting van het CvTA, de verhouding tussen intern en publiekrechtelijke toezicht en de hoge administratieve lasten voor de cbo's. De reden hiervoor is dat het CvTA recent is gestart met het oppakken van de aanbevelingen uit eerder onderzoek, door bijvoorbeeld het opstellen van een toezichtstrategie. Het CvTA (en het ministerie van JenV) zijn zich dan ook al bewust van deze kritiekpunten.

We constateren ook dat het CvTA twee grote opgaven heeft om komende jaren mee aan de slag te gaan:

- 1. Het in de praktijk brengen en uitvoeren van de toezichtstrategie.** Het is zaak voor het CvTA om daadkrachtig aan de slag te gaan met de toezichtstrategie, en het risicogericht en verlicht toezicht in de praktijk te brengen. Geef uitvoering aan de toezichtstrategie en zorg, mits nodig, voor bijsturing middels monitoring.
- 2. Investeren in de relatie met de ondertoezichtgestelden (stakeholdermanagement).** We constateren dat de relatie tussen het CvTA en met name de cbo's op spanning staat. Hier zijn verschillende verklaringen voor, zoals de toename van wettelijke vereisten en de hoge administratieve lasten die de cbo's hebben

ervaren. Het is belangrijk dat het CvTA investeert in de relatie met de cbo's en ervoor zorgt dat het wederzijdse begrip en vertrouwen toeneemt.

Hierna volgen enkele specifieke aanbevelingen waar het CvTA en/of ministerie van JenV de komende jaren mee aan de slag kunnen.

Aanbevelingen voor het CvTA

- 3. Zorg voor meer duidelijkheid en draagvlak in de sector voor de maatschappelijke rolopvatting van het CvTA.**
- 4. Verschaf duidelijkheid over de verhouding tussen intern en extern toezicht.** Opereer vanuit een governance-benadering van toezicht, waarbij het CvTA als publiekrechtelijke toezichthouder optimaal aansluit bij en gebruik maakt van andere vormen van (publiek en intern) toezicht.
- 5. Bied meer inzicht in het doelbereik.** Dit kan door doelen op te stellen en deze te koppelen aan de toezichtstaken en/of door het opstellen van een beleidstheorie. Een beleidstheorie beschrijft de veronderstelde relaties (inclusief onderliggende aannames) tussen (toezicht)activiteiten, resultaten en beoogde effecten. Een beleidstheorie helpt om de logica van het toezicht beter te begrijpen, en kan worden gebruikt om strategische keuzes te maken, uitleg te geven over de invulling van het toezicht en verantwoording af te leggen over doeltreffendheid en doelmatigheid.
- 6. Rapporteer op meer eenduidige wijze over toezichtactiviteiten en resultaten in onder andere jaarverslagen en toezichtrapportages.**
- 7. Zorg voor meer inzicht in de prioritering van de in te zetten bevoegdheden.** Pas het beleidskader collectief beheer toezicht uit

2017 aan, aan de hand van de toezichtstrategie. Geef bovendien middels een jaarplan inzicht in de focus en prioriteiten van het toezicht. Sluit hierbij ook aan bij de toezichtstrategie. Neem de ondertoezichtgestelden en het ministerie van JenV meer mee in het hoe en waarom van het toezicht. Hierdoor kan het CvTA ook een meer voorspelbare toezichthouder worden.

- 8. Implementeer als organisatie een werkwijze om op systematische manier de eigen organisatie te evalueren.**

Aanbevelingen voor het ministerie van JenV

- 9. Onderzoek de mogelijkheden om de Wet Toezicht te vereenvoudigen.** Met name waar het toezicht de governance van de ondertoezichtgestelden raakt, is behoefte aan meer duidelijkheid en richting.
- 10. Zet de incidentele bijdrage om naar een structurele bijdrage waarmee het CvTA zijn personeelsbestand kan stabiliseren.** Hiermee kan het CvTA werken aan het benodigde kennisniveau en -borging van medewerkers en het College, het inbedden van de nieuwe toezichtstrategie in de organisatie, de samenwerking met de sector en het leveren van maatwerk aan ondertoezichtgestelden. Bekijk periodiek welke middelen nodig zijn om het toezicht op adequate wijze uit te voeren.
- 11. Zorg ervoor dat het CvTA in de toekomst elke vijf jaar geëvalueerd wordt, zoals vereist in de Kaderwet zbo's.** Zo krijgt het ministerie beter inzicht in het functioneren van het CvTA, en kan hij ook eerder aan- en bijsturen wanneer nodig.

Aanbeveling voor het CvTA en het ministerie van JenV

- 12. Monitor in de periodieke overleggen de voortgang van de nieuwe toezichtstrategie.** Besteed daarbij in het bijzonder

aandacht aan de invoering van het risicogericht en verlicht toezicht, de verhouding tussen intern en publiekrechtelijk toezicht en de maatschappelijke rolopvatting van het CvTA.

13. Ontwikkel een gezamenlijk beeld over de doelen van het toezicht en wanneer het toezicht door het CvTA doeltreffend is.

Dit kan input vormen voor het opstellen van een beleidstheorie door het CvTA (aanbeveling 4).

14. Formuleer prestatie-indicatoren om de doelmatigheid van het CvTA in kaart te brengen en rapporteer hier op eenduidige wijze over. Mocht het niet mogelijk of wenselijk zijn om kwantitatieve indicatoren op te stellen, is het ook mogelijk om kwalitatieve of beschrijvende indicatoren te koppelen aan de taken van het CvTA.

Bijlage I – 6 principes van goed toezicht

Selectief

Een toezichthouder maakt keuzes op basis van een **afweging van risico's, kosten en baten**, en is enigszins terughoudend doordat de **eigen verantwoordelijkheid** van onder toezicht staande entiteiten wordt erkend. Dit leidt ertoe dat het toezicht **intensief is waar nodig en minder intensief waar dat gerechtvaardigd is**. Een toezichthouder zet zo zijn beschikbare middelen **effectief en efficiënt** in.

Slagvaardig

Een toezichthouder maakt **passend gebruik van zijn interventiebevoegdheden** en stimuleert organisaties om zelf het gewenste resultaat te bereiken. Om slagvaardig te zijn, dient toezicht **zacht te zijn waar het kan en hard waar het moet**.

Onafhankelijk

De samenleving moet kunnen vertrouwen op het onafhankelijke oordeel van toezichthouders. Toezichthouders kunnen dat alleen maar doen als zij **onafhankelijk informatie kunnen verzamelen en daarover een eigen oordeel kunnen vormen**. In veel situaties is het ook gewenst dat de toezichthouder onafhankelijk kan optreden en een eind kan maken aan ongewenste situaties.

Transparant

Een goede toezichthouder legt uit waarom hij toezicht houdt en maakt de **keuzes in het toezicht inzichtelijk**. Waarborgen van zijn onafhankelijkheid worden vastgelegd. De toezichthouder maakt zijn bevindingen zoveel mogelijk **actief openbaar**. De transparante toezichthouder **verantwoordt zich** achteraf over de keuzes en de behaalde resultaten.

Professioneel

Heeft betrekking op **drie niveaus**: de individuele toezichthouder, de toezichthoudende organisatie en de beroepsgroep. Toezichthouders gaan na hoe de ontwikkelingen in de omgeving **doorwerken** op deze drie niveaus. Toezichthouders dienen voorts **integer en flexibel** te zijn in hun wijze van toezicht houden.

Samenwerkend

Samenwerking is een **belangrijk middel om 'overlast' van toezicht bij de onder toezicht staande entiteiten te beperken**. Verschillende toezichthouders zullen daarbij niet tegelijkertijd of kort na elkaar om dezelfde informatie vragen en het afleggen van bezoeken tot het noodzakelijke minimum beperken.¹¹⁶

¹¹⁶ Kaderstellende Visie op Toezicht, Kamerstukken II 2005/06, 27 831, nr. 15.

Bijlage II – Documenten

Besluit doorberekening kosten College van Toezicht.

Besluit wijziging doorberekening kosten College van Toezicht.

CvTA (2017). Beleidskader toezicht collectief beheer.

CvTA (2019). Jaarverslag 2018.

CvTA (2019). Toezichtrapport 2018.

CvTA (2020). Jaarplan 2021.

CvTA (2020). Jaarverslag 2019.

CvTA (2020). Toezichtrapport 2019.

CvTA (2021). Beleid- en uitvoeringskader toezicht collectief beheer.

CvTA (2021). Jaarverslag 2020.

CvTA (2021). Toezichtrapport 2020.

CvTA (2022). Jaarverslag 2021.

CvTA (2022). Toezichtrapport 2021.

CvTA (2022). Verzoek toetreding van het CvTA tot het MTB.

CvTA (2023). Jaarverslag 2022.

CvTA (2023). Toezichtrapport 2022.

CvTA (2024). Jaarverslag 2023.

CvTA (2024). Position Paper.

CvTA (2024). Rapport Evaluatie Preventief Toezicht.

CvTA (2024). Toezichtstrategie.

Kaderstellende visie op Toezicht, Kamerstukken II 2005/06, 27 831, nr. 15.

Kaderwet zelfstandige bestuursorganen, artikel 39 lid 2.

Memorie van Toelichting Wet Toezicht.

Ministerie van BZK (2024). Jaarrapportage Bedrijfsvoering Rijk 2023.

Ministerie van JenV en CvTA (2023). Relatiestatuu College van Toezicht Auteurs- en naburige rechten en Ministerie van Justitie en Veiligheid. Status: concept

Ministerie van Justitie en Veiligheid (2019). Overdrachts- en samenwerkingsdocument College van Toezicht Auteurs- en naburige rechten.

Van de Bunt (2021). Transitie naar JenV: 'bezint eer ge begint'.

Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten.

Wet Toezicht.

Wijziging van de Wet toezicht en geschillenbeslechting collectieve beheersorganisaties auteurs- en naburige rechten.

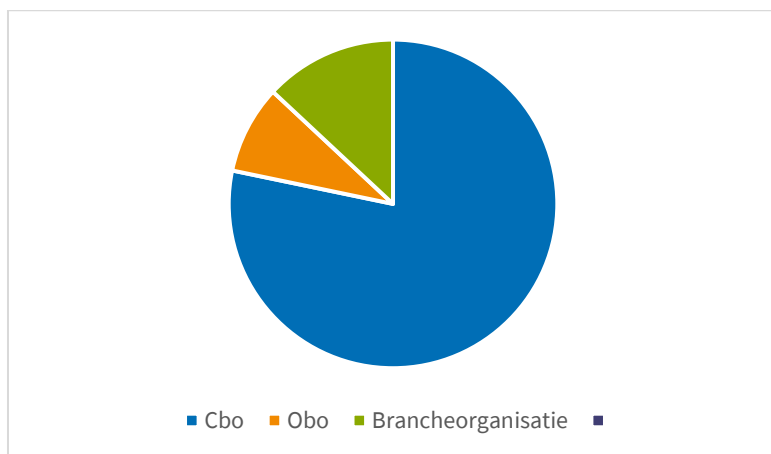
WODC (2016). Evaluatie van de Wet toezicht collectieve beheersorganisaties en geschillenbeslechting.

WRR (2013). Toezien op publieke belangen. Naar verruimd perspectief op
rijkstoezicht.

Zijlstra Center (2021). Analyse zelfevaluatie CBO's.

Bijlage III – Online survey

In totaal hebben 23 partijen de online survey ingevuld, namelijk:

De online survey bestond in totaal uit 19 vragen, waarvan 6 open vragen. Hieronder staan de vragen uit de online survey weergegeven.

Inleidende vragen

1. Ik ben werkzaam bij een:
 - a. CBO
 - b. OBO
 - c. Anders, namelijk:
2. Bij welke organisatie bent u werkzaam? [optionele vraag]
3. Uit hoeveel fte bestaat uw organisatie? [open vraag, niet optioneel]
4. Wat zijn de belangrijkste onderwerpen waarover u de afgelopen jaren contact heeft gehad met het CvTA? [open vraag]

Open vragen over functioneren CvTA

5. Hoe oordeelt u over het functioneren van het CvTA? Wat gaat goed en wat kan beter? [open vraag]
6. Wat zijn volgens u de grootste uitdagingen voor het CvTA voor de toekomst? [open vraag]

Stellingen over functioneren CvTA (o.b.v. 6 principes van goed toezicht)

7. Het CvTA focust zich op de belangrijkste problemen/risico's. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
8. Het CvTA zet zijn beschikbare middelen op effectieve en efficiënte wijze in. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
9. Het CvTA slaagt erin om problemen op te lossen en risico's te bestrijden. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
10. Het CvTA maakt passend gebruik van zijn interventiebevoegdheden (zacht waar het kan en hard waar het moet). [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
11. Het CvTA werkt goed samen met de sector. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
12. Het CvTA weegt verschillende belangen zorgvuldig af [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
13. Het CvTA gaat onafhankelijk te werk. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
14. Het CvTA vormt eigen oordelen over opgehaalde informatie. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
15. Het CvTA is transparant. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]

- 16.** Het CvTA verantwoordt zich over gemaakte keuzes en behaalde resultaten. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
- 17.** Het CvTA werkt professioneel. . [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]
- 18.** Het CvTA is een flexibele en integere toezichthouder. [zeer eens, eens, neutraal, oneens, zeer oneens, weet ik niet]

Afsluitende vraag

- 19.** Is er nog iets anders dat u met de onderzoekers wilt delen? [open vraag]

Bijlage IV – Gesprekspartners

Categorie	Organisatie/afdeling
CvTA	Secretaris-Directeur
	College
	Staf
Ministeries	Ministerie van JenV – BD/DWJZ/PR
	Ministerie van JenV – BD/DEA
Brancheorganisaties	VOICE
	PCMI
	Platformmakers
Cbo's	BumaStemra
	SCGO
	Sena
	STAP
	Stichting de Thuis kopie
	Stichting FAIR
	Stichting FEMU

	Stichting NORMA
	Stichting Reprorecht
	Stichting Videma
Obo's	IBVA
	Rights Direct

KWINK groep biedt inzicht, structuur en inspiratie voor een sterke publieke sector. Dat doen we door te onderzoeken en te adviseren.

We zijn nieuwsgierig, betrokken en precies. We duiken met plezier in onderwerpen die we al kennen én in onderwerpen die nieuw voor ons zijn. We doen ons werk graag samen: met collega's, met andere bureaus en met onze opdrachtgevers en de organisaties die betrokken zijn bij onderzoeks- en adviestrajecten. Kenmerkend voor onze aanpak is dat we scherp doorvragen en pas iets beweren als we het goed uitgezocht hebben.